

Zpráva

**Hodnocení aplikace nejlepších dostupných
technik uplatňovaných v oblasti působnosti
Ministerstva zemědělství ČR pro kategorii
zařízení
č. 6.4., 6.5. a 6.6.**

(kategorizace podle Přílohy č.1 k zákonu č. 76/2002 Sb.,
o integrované prevenci)

Brno, listopad 2008

Název	Hodnocení aplikace nejlepších dostupných technik uplatňovaných v oblasti působnosti Ministerstva zemědělství ČR - pro kategorii zařízení č. 6.4, 6.5 a 6.6. (kategorizace podle Přílohy č. 1 k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci)
Objednatel	Česká republika - Ministerstvo zemědělství Praha 1, Těšnov 17, PSČ 117 05 Odbor bezpečnosti potravin Zastoupen Ing. Jitkou Götzovou, ředitelkou odboru IČO: 00020478

Důvěrnost, copyright a kopírování	Důvěrné sdělení. Tento dokument byl vypracován na základě Smlouvy o dílo č.16/IPPC/2008. Obsah nesmí být poskytován třetím stranám za jiných podmínek, než jak je uvedeno ve smlouvě.
Jednací číslo	PM/ED/241108
Zpráva číslo	241108/MZe/MZLU/IPPC
Status zprávy	Vydání 2
Zhotovitel	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně Institut celoživotního vzdělávání ve spolupráci s Ústavem zemědělské, potravinářské a environmentální techniky Brno, Zemědělská 1, PSČ 613 00
Řešitelský tým zhotovitele	Dr. Ing. Petr Marada, prof. Ing. Jan Mareček, DrSc.

	Jméno	Datum
Vypracoval	Dr. Ing. Petr Marada	28.11.2008
Revidoval a schválil	Prof. Ing. Jan Mareček, DrSc.	28.11.2008

Obsah	
	1. Úvod..... 3
	2. Základní informace o integrované prevenci v podmínkách zemědělství a potravinářství..... 8
	3. Poskytování lidských zdrojů a kompetence personálu..... 15
	4. Náležitost a vhodnost podmínek povolení..... 15
	5. Vývoj v oblasti nejlepších dostupných technik..... 18
	6. Vztah k jiným právním nástrojům 33
	7. Všeobecná pozorování 34
	8. Seznam zkratk 36
	9. Seznam použité literatury..... 37
	10. Příloha 38

1. Úvod

Zpráva byla vypracována na základě Smlouvy o dílo č. 16/IPPC/2008, uzavřené mezi Ministerstvem zemědělství a Mendelovou zemědělskou a lesnickou univerzitou v Brně, ze dne 15.10.2008, podle příslušných právních požadavků a na základě praktických zkušeností zhotovitele zastoupeného v technické pracovní skupině pro zařízení kategorie č. 6.5 dle přílohy č. 1 k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci (zákon o IPPC), dále na základě zkušeností z dosavadní implementace požadavků zákona o IPPC v podmínkách zařízení č. 6.4 a 6.6 dle přílohy č. 1 výše citovaného zákona.

K zajištění plnění povinností vyplývajících z článku 16 směrnice Evropské komise 96/61/ES o IPPC, z rozhodnutí Komise č. 2006/194/ES ze dne 2. března 2006, ze zákona o IPPC, a z navazujícího vládního nařízení č. 63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách byly na webovou stránku Ministerstva životního prostředí, oddělení IPPC <http://www.env.cz/ippc> do sekce aktuality („Hodnocení aplikace nejlepších dostupných technik za rok 2006“) umístěny podklady pro předání informací podle § 3 citovaného nařízení vlády.

Zhotovitel této dílčí zprávy pro MZe provedl syntézu informací, dostupných především z pracovních jednání TPS, zřízených MZe, IX. zasedání Fóra pro výměnu informací (13.11.2008), z pracovních materiálů CENIE, z publikací v odborném tisku, z informací na portálech MŽP, MZe, CENIA a především praktických zkušeností z procesu IPPC.

V případě, že byly otázky podobné otázkám z předchozích dotazníků (2006, 2005, 2004), uvedli jsme předchozí odpovědi, pokud se situace nezměnila. Pokud došlo k novému vývoji či změně, v odpovědích jsme vše náležitě popsali.

Podklady pro tvorbu dokumentu tvořily:

- a) Směrnice Rady 96/61/ES ze dne 24. 9. 1996 o **integrované prevenci a omezování znečištění** (Integrated Pollution Prevention and Control, IPPC). Směrnice stanoví požadavky, které mají členské státy přijmout pro to, aby se zamezilo znečišťování ovzduší, vody a půdy, případně, aby se toto znečištění co nejvíce omezilo. Požadavky se týkají určitých průmyslových činností (uvedených v Příloze I.), které jsou největšími producenty znečištění a u kterých je snaha dosáhnout největší možné ochrany životního prostředí.

Přílohy směrnice:

- příloha I. uvádí kategorie zařízení na která se směrnice vztahuje;
- příloha II. uvádí přehled stávajících směrnic, podle nichž budou zatím (tj. do doby, než budou stanoveny emisní limity Společenství v souladu s články 18 a 20 směrnice IPPC) stanovovány limitní hodnoty emisí;
- příloha III. uvádí indikativní seznam hlavních znečišťujících látek, pro které se stanovují emisní limity;
- příloha IV. uvádí dvanáct nejdůležitějších zásad , které je třeba brát v úvahu při definování nejlepší dostupné techniky.

- b) **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/35/ES** ze dne 26.5.2003 o účasti veřejnosti na vypracování některých plánů a programů týkajících se životního prostředí a o změně směrnic Rady 85/337/EHS a 96/61/ES, pokud jde o účast veřejnosti a přístup k právní ochraně. Touto směrnicí byla implementována Aarhuská úmluva. Tato úmluva je v českém právním řádu vyhlášena sdělením č. 124/2004 Sbírky mezinárodních smluv.
- c) **Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES** ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), které zahrnuje veškeré předchozí novely původní směrnice 96/61/ES. Směrnice 2008/1/ES **vstupuje v platnost** dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku, tj. **18. února 2008**. Směrnice 96/61/ES se tímto aktem zrušuje. Plné kodifikované znění směrnice v českém jazyce je ke stažení na <http://eur-lex.europa.eu/>.
- d) **Zákon č. 76/2002 Sb.**, o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci). Zákon stanoví povinnosti provozovatelů zařízení, upravuje postup při vydávání integrovaného povolení, zřizuje integrovaný registr znečišťování, upravuje podmínky pro propojení dosavadních informačních systémů v oblasti ochrany životního prostředí s integrovaným registrem znečišťování, upravuje systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách a také stanoví sankce za porušení zákona (kodifikované znění tohoto zákona bylo uvedeno v zákonu č. 435/2006 Sb., kterým bylo vydáno úplné znění zákona o integrované prevenci).
- e) **Zákon č. 521/2002 Sb.**, kterým se mění zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), a zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší).
- f) **Zákon č. 437/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a o omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění zákona č. 521/2002 Sb., a zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách.
- g) **Zákon č. 695/2004 Sb.**, o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a o změně některých zákonů. Novelizováno bylo ustanovení § 14 zákona č. 76/2002 Sb.
- h) **Zákon č. 25/2008 Sb.**, o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů. Tímto zákonem se ruší zákon č. 435/2006 Sb., který byl vydán jako úplné znění zákona o integrované prevenci. Jeho aktualizované (konsolidované) znění je uváděno pod původním **č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci** (účinnost od 1. ledna 2003).

Prováděcí právní předpisy

- a) Vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění. Vyhláška stanoví závazný obsah žádosti podávaný v listinné a elektronické formě, v příloze vyhlášky je v části A uveden vzor /formulář/ žádosti a v části B je uveden návod pro jeho vyplnění.
- b) Nařízení vlády č. 63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách. Nařízení vlády stanoví k provedení ustanovení § 27 odst. 3 zákona č. 76/2002 Sb., systém výměny informací o nejlepších dostupných technikách, jeho zabezpečení, rozsah a součinnost participujících subjektů.
- c) Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., ze dne 26. března 2008, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, nabylo účinnosti dnem 29.4.2008.
- d) Prováděcí předpis k zákonu č. 25/2008 Sb. stanoví konkrétní postup podle § 3 odst. 1 písm. b) a c) a § 3 odst. 3 citovaného zákona při plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Zásadní výklady k právním předpisům

Oddělení IPPC MŽP v rámci své metodické činnosti na úseku integrované prevence zpracovává výklady k jednotlivým kategoriím přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Výklady jsou následně poskytovány všem relevantním subjektům v rámci IPPC.

V příloze tohoto dokumentu jsou uvedeny pro přehled stěžejní výklady vytvořené za rok 2007 a první polovinu roku 2008. Oddělení IPPC MŽP upozorňuje, že se každé zařízení musí posuzovat individuálně, a proto nelze uvedený materiál považovat za vyčerpávající. V případě pochybností je provozovatel zařízení povinen obrátit se na příslušný krajský úřad nebo ministerstvo životního prostředí.

Materiál je rozdělen podle kategorií činností tak, jak je uvádí příloha č. 1 zákona o integrované prevenci. Výklady jsou zaměřeny na popis technologií, kapacit a výrobních procesů. Nejsou uváděna jména firem, vstupních surovin či produktů.

- Informační zdroje:
 - Informační systém IPPC MŽP - www.env.cz/ippc
 - Informační portál IPPC - www.ippc.cz
 - Ministerstvo zemědělství – www.mze.cz
 - CENIA, česká informační agentura životního prostředí – www.cenia.cz
 - Výzkumný ústav potravinářský – www.vupp.cz
 - Výzkumný ústav zemědělské techniky – www.vuzt.cz
 - Ústav zemědělských a potravinářských informací - www.uzpi.cz
 - Čtvrtletníky EIA-IPPC-SEA – ročník XII a XIII, vydalo MŽP ve spolupráci s CENIA, českou informační agenturou životního prostředí
 - Odborný a stavovský týdeník Zemědělec č. 31/2008
 - Zápisy z jednání TPS MZe

Jak již bylo řečeno výše, integrovaná prevence je na zavedena na celoevropské úrovni nově vydanou směrnicí 2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění.

Návrh směrnice o průmyslových emisích obsahující revidované znění směrnice o IPPC

21. prosince 2007 však předložila evropská komise návrh směrnice o průmyslových emisích (včetně emisí ze zemědělství), vydaný pod číslem KOM (2007)844 v konečném znění. Důvodem pro vznik tohoto řídicího dokumentu jsou zejména nedostatky stávajícího stavu implementace IPPC a možnosti jeho zlepšování.

Zejména se jedná o nedostatečnou aplikaci nejlepších dostupných technik, kdy při stanovování emisních limitů se v praxi u stávajících IPPC zařízení vychází primárně ze složkových právních požadavků a tudíž nedochází k efektům v oblasti zlepšování životního prostředí a veřejného zdraví. Důvodem byla nejasná formulace příslušných článků směrnice IPPC, které mohou být vykládány různě a umožňují se od hodnot BAT odchylovat.

Z původní směrnice o integrované prevenci nebyl zcela zřejmý status referenčních dokumentů o BAT (BREF). V rámci EU se tak vyskytují různé postupy stanovování emisních limitů u IPPC zařízení, kdy některé země chápou BREF jako spíše závazné a jiné jako pouze doporučující. Provozovatelům tak vznikají různé náklady v souvislosti s ochranou ŽP a dochází tak k částečnému deformování konkurenčního prostředí. V rámci EU také vznikají velké rozdíly týkající se přezkumu (kontroly) a aktualizace vydaných povolení.

Zdvojení legislativních nároků na některé zemědělské činnosti (regulace zároveň směrnicí IPPC a vlastní specifickou směrnicí), zbytečně znepřehledňuje požadavky na monitoring a reporting a následně zvyšují administrativní zátěž jak státní správy, tak provozovatelů.

Formulace některých částí původní směrnice IPPC umožňují nejednoznačný výklad, znepřesňují povinnosti provozovatelů (např. zda jejich činnost spadá pod režim IPPC či nikoliv), komplikují vyjednávání s nimi a v důsledku zvyšují administrativní náklady. Rozdílnost výkladů v rámci EU vedlo v důsledku poškozování konkurenčního prostředí na jednotném trhu.

Výsledkem rozsáhlého revizního procesu je návrh směrnice o průmyslových emisích, který není zcela novou legislativou nebo běžnou novelou. Pomocí speciální legislativní procedury tzv. přepracováním (recast) reviduje a sjednocuje několik stávajících směrnic v oblasti průmyslových emisí do jediné směrnice a zároveň zavádí několik podstatných změn oproti stávajícímu stavu, které mají odstranit zjištěné nedostatky stávající legislativy a také mírně rozšířit působnost regulovaných průmyslových činností. Návrh směrnice zahrnuje několik existujících právních předpisů, které regulují dílčím způsobem určité oblasti průmyslových (zemědělských) činností případně emisí, ale dochází u nich k překryvu s platnou směrnicí IPPC.

Problém nedostatečné aplikace BAT je v návrhu řešen zejména jasnou vazbou mezi emisními limity a BREF. Za účelem snížení nežádoucích rozdílů v rámci EU při stanovování závazných podmínek provozu a příslušných emisních limitů se v návrhu podstatně posiluje role BAT a požaduje se, aby emisní limity v integrovaných povoleních nepřekračovaly referenční hodnoty uváděné v BREF (čl. 16 návrhu). Jsou samozřejmě umožněny výjimky, ale ani ty nesmí překročit minimální požadavky na emise uvedené v přílohách návrhu. Dočasnou výjimku je možné udělit také v souvislosti se zkušebním provozem nových technologií.

Návrh nově ukládá přezkum integrovaných povolení pokaždé (když to bude nezbytné), kdy je revidován odpovídající BREF (čl. 22 návrhu). Lhůta na přezkum činí 4 roky od publikace revidovaného textu BREF.

Stávající směrnice IPPC neřeší dostatečně podrobně situace po ukončení provozu zařízení.

Návrh stanovuje nově základní postup, kdy provozovatel musí poskytnout před zahájením provozu základní zprávu o stavu půdy a podzemních vod a po jeho ukončení má povinnost uvést místo do původního stavu, respektive do stavu v době vypracování základní zprávy (čl. 23 návrhu). Celkově se v návrhu zvyšuje důraz na pravidelné sledování kvality půdy a podzemních vod (v souvislosti s již zmíněnou tématickou strategií pro půdu).

Návrh obsahuje také ustanovení týkající se inspekční činnosti. Každý stát má povinnost provádět inspekce podle požadavků uvedených v příslušném ustanovení návrhu - tj. minimálně jednou ročně nebo podle systému hodnocení rizik vypracovaným v souladu s výstupy komitologických procedur (čl. 25 návrhu). Požadavky na inspekci jsou ve své podstatě formalizováním dříve nezávazných doporučení Evropské komise 2001/331/ES, kterým se stanoví minimální kritéria pro inspekce ochrany životního prostředí v členských státech.

V oblasti zemědělství je vyjasněn vztah mezi IPPC a welfare hospodářských zvířat, kdy je jednoznačně požadováno zahrnutí oblasti welfare zvířat do podmínek povolení.

Zavádí se pojem „nově vznikající techniky“ (emerging techniques), které jsou definovány jako pokročilejší techniky než BAT. Článek 30 uvádí, že by členské státy měly vytvořit podmínky pro rozvoj těchto technik. Evropská komise by podle návrhu měla pravomoc určit v této oblasti indikativní cíle pro jednotlivé členské země a prioritní typy průmyslových činností, ve kterých by mělo docházet k rozvoji uvedených technik.

Návrh jako celek deleguje značné množství pravomocí na Evropskou komisi, kdy jí umožňuje pomocí komitologie stanovit pravidla, za kterých se mohou emisní limity odchýlovat od BREF a upravit minimální požadavky na emisní limity v závislosti na technickém a vědeckém pokroku, určovat požadavky na základní zprávu o stavu půdy a podzemních vod, monitoring a požadavky na hodnocení environmentálních rizik.

Předložená Příloha I této směrnice vymezuje činnosti podléhající povinnosti mít povolení podle nynější směrnice o IPPC (v budoucnu směrnice o průmyslových emisích). **Návrh rozšiřuje působnost předpisu zejména o spalovací zařízení mezi 20 až 50 MW snížení prahu pro spalovací zařízení v kategorii č. 1.1 přílohy.**

Mezi členskými státy se návrh setkal s poměrně bouřlivým ohlasem, návrh byl vesměs vítán, nicméně v klíčových bodech zazněly na expertní úrovni připomínky k navrženým řešením. Klíčovou otázkou, diskutovanou na expertních fórech, která se konala v době mezi zveřejněním návrhu a začátkem oficiálního jednání, byl status BREF ve vztahu k emisním limitům. Ačkoliv navržené řešení nebylo zcela odmítnuto, zazněl v této souvislosti požadavek na změnu systému přijímání BREF. Části členských států nepřipadá optimální, pokud by v budoucnu závazné BREF přijímala pouze Evropská komise bez nutnosti dosáhnout širšího kompromisu členských zemí a případně i průmyslu.

ČR přivítala revizní proces směrnice o IPPC a považuje ho za zdůvodněný, protože nedostatky stávající směrnice IPPC ovlivňovaly implementaci předpisu i na národní úrovni a na procesu aktivně expertně participovala. Za velmi uspokojivou lze považovat zejména šíři procesu a zapojení členských států, evropských institucí,

nevládních ekologických organizací i zástupců evropského průmyslu. Do vyjednávání v Radě však vstupují zástupci ČR s tím, že návrh není úplně optimální zejména co se týče přehlednosti (množství křížových odkazů, nadbytečné pojmy, uvádění nových definic pojmů, které jsou již v legislativě EU definovány), statusu BREF ve vztahu k emisním limitům a uplatnění principu subsidiarity (velké množství komitologických procedur).

ČR zaujala takovou pozici, která by umožňovala účinné dosažení kompromisu respektující jak zájmy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví, tak legitimní požadavky provozovatelů a to zejména z ohledem na výkon předsednictví ČR v Radě EU v první polovině roku 2009. V této době mohou probíhat klíčová vyjednávání a ČR by mohla nést hlavní zodpovědnost za úspěšné zakončení procesu.

V klíčové otázce statusu BREF ČR návrh neodmítá, nicméně ho nepovažuje za nejvhodnější řešení nedostatků stávající směrnice IPPC. Navržený koncept přímého odvozování emisních limitů z BREF si lze v současnosti v praxi představit jen velmi obtížně, zejména kvůli absenci některých referenčních podmínek a značnému rozptylu uváděných hodnot. Hodnoty v BREF nejsou skutečně původně míněny tak, aby byly přímo aplikované ve formě emisních limitů. Před závazností údajů BREF ve formě emisních limitů upřednostňujeme zpřesnění podmínek pro uplatnění principu flexibility a posuzování místních podmínek životního prostředí při odvozování závazných podmínek provozu z BAT v jednotlivých integrovaných povoleních.

V souladu se závěry Výboru pro evropské záležitosti Poslanecké sněmovny ČR, který návrh projednával 3. dubna 2008, bude ČR usilovat o zmenšení počtu komitologických procedur (termín „komitologie“ označuje způsob, jakým Komise vykonává prováděcí pravomoci, které jí svěřily zákonodárny orgány EU, s pomocí výborů složených ze zástupců členských států). Například aplikace komitologie v systémových záležitostech povolování, týkajících se udělování výjimek nebo požadavků na dokumenty v řízení, by kromě jiného velmi ztěžovala implementaci předpisu.

U rozšíření přílohy I navrhované směrnice, kde se vymezují nové průmyslové činnosti, bude ČR podporovat navrhované rozšíření, s tím že u snížení prahové hodnoty z 50 na 20 MW u kategorie 1.1. přílohy, bude požadovat podrobnější zdůvodnění zejména z důvodu možných závažných nepříznivých ekonomických dopadů na provozovatele.

Během jednání bude ČR připravena podpořit případné další návrhy členských států, které povedou k zestručnění poměrně rozsáhlého textu návrhu, dalšímu snížení administrativní zátěže a zpřesnění některých ustanovení. Nesmí tím ovšem dojít k oslabení hlavních principů IPPC a nebo ke snížení dosavadní úrovně ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

2. Základní informace o integrované prevenci v podmínkách zemědělství a potravinářství

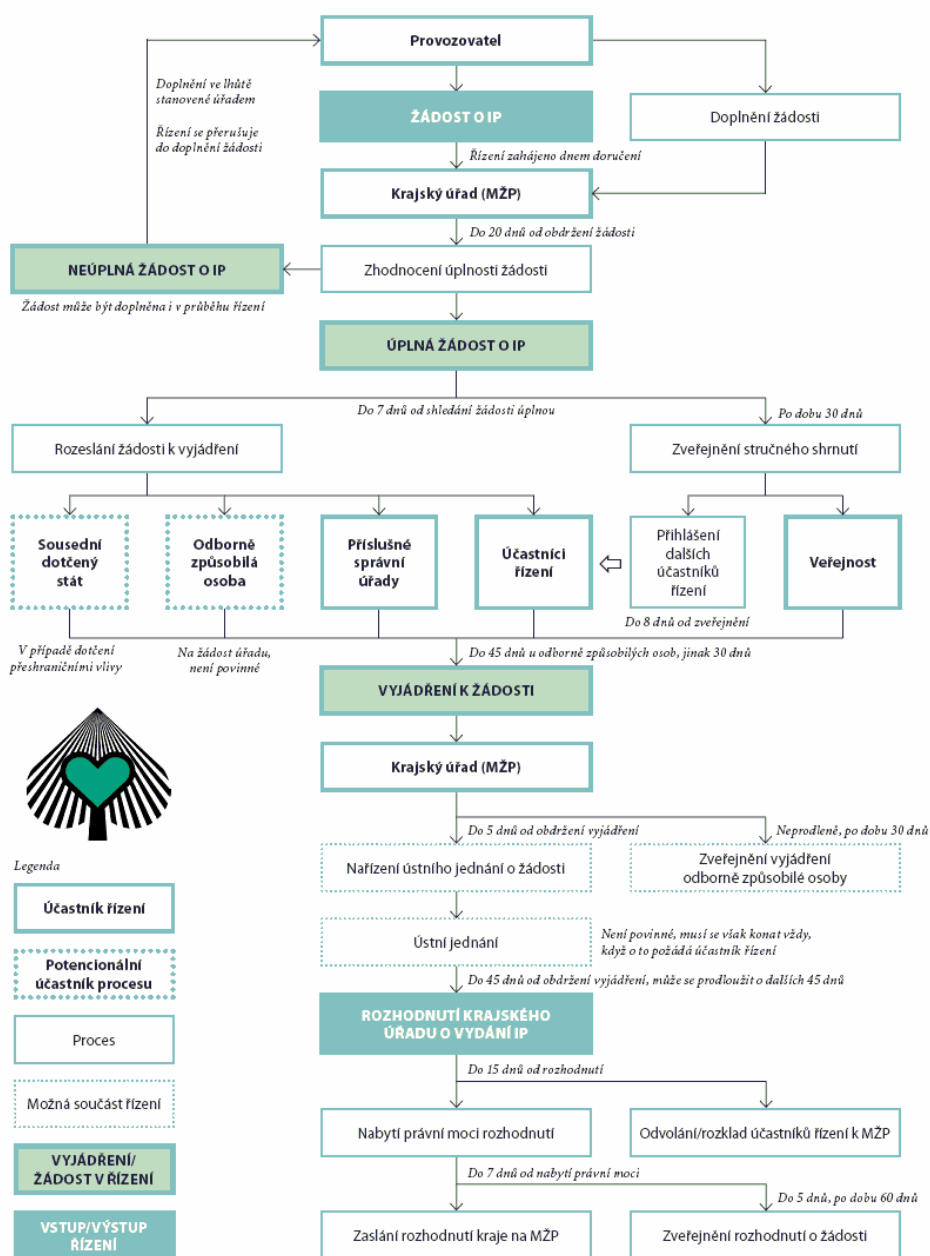
Integrovaná prevence se významně dotýká subjektů v zemědělství a potravinářství. Intenzivní chovy hospodářských zvířat (drůbeže, prasat), jatka, zařízení na zpracování mléka, zařízení na výrobu potravin a krmiv od určité definované výrobní kapacity a dále asanační podniky byly povinny ke svému provozu získat integrované povolení do 30. 10. 2007. S ohledem na značný počet zařízení na

území ČR musí jejich provozovatelé problematice IPPC stále věnovat náležitou pozornost.

Příloha č. 1 k zákonu č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, specifikuje kategorie činností, které jsou zařazeny pod proces integrovaného povolování. Stanovení konkrétní kategorie dle přílohy č. 1 k zákonu má zásadní význam pro celé následující povolovací řízení. Odvíjí se od něho povinnost podání žádosti o vydání integrovaného povolení. Rozhodujícím faktorem je stanovení kapacity a rozsahu zařízení.

Pro lepší orientaci v procesu vydávání integrovaného povolení je následně uvedeno přehledné schéma (zdroj www.env.cz).

SCHEMA PROCESU VYDÁVÁNÍ INTEGROVANÉHO POVOLENÍ

Oblast zemědělství a potravinářství je v procesu integrované prevence a omezování znečištění vymezena následujícími kategoriemi dle přílohy č. 1 zákona:

Kategorie zařízení 6.4.

- a) jatka o kapacitě porážky větší než 50 t jatečně opracovaných těl denně,
- b) zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv,
 - z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně,
 - z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí),
- c) zařízení na úpravu a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok).

Kategorie zařízení 6.5.

Zařízení na odstraňování nebo využívání konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.

Kategorie zařízení 6.6.

Zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat mající prostor pro více než

- a) 40 000 kusů drůbeže,
- b) 2 000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg), nebo
- c) 750 kusů prasnic.

Zařízení se podle zákona o integrované prevenci (§ 42, § 43, § 45) rozdělují na čtyři skupiny podle termínu, k jakému musí mít vydané integrované povolení. Konečným termínem pro obdržení integrovaného povolení u zařízení podle § 42 byl 30. říjen 2007. Po tomto termínu nemohou být stávající zařízení spadající do působnosti zákona o integrované prevenci provozována bez platného integrovaného povolení.

Jedním z pilířů integrované prevence je aplikace tzv. nejlepších dostupných technik v průmyslových a zemědělských zařízeních. Pojem vychází z anglického výrazu „Best Available Techniques“ (BAT). BAT představují nejúčinnější a nejpokročilejší stádium vývoje činností a jejich provozních metod dokládající praktickou vhodnost určité techniky jako základu pro stanovení emisních limitů, jejichž smyslem je předejít vzniku emisí. A pokud to není možné, alespoň tyto emise omezit a zabránit tak nepříznivým dopadům na životní prostředí jako celek.

2.1 Systém výměny informací o BAT

Článek 16 původně platné směrnice o IPPC ukládal Evropské komisi povinnost organizovat mezi členskými státy a zainteresovanými odvětvími výměnu informací o BAT a monitorování jejich vývoje. Výsledky informací je Komise povinna jednou za tři roky zveřejňovat. Cílem tohoto systému výměny informací (SVI), který řídí Komise, je podpora povolovacího procesu resp. podpora úřadů odpovědných za vydávání integrovaného povolení. Tyto úřady musí být informovány o aktuálním vývoji BAT a odvozených emisních limitech, protože jim směrnice ukládá, aby k nim přihlížely při vydávání povolení.

Výměna informací k BAT probíhá na úrovni členských států EU s cílem vybalancovat nerovnou úroveň technické a technologické vyspělosti jednotlivých členských států v rámci společenství a podpořit stanovení limitů a používaných postupů. Výsledek výměny informací je publikovaný v referenčních dokumentech

(BREF). O míře jejich závaznosti se v současné době vede bouřlivá diskuse na úrovni Evropského společenství, neboť tato otázka je nedílnou součástí připravované **Směrnice o průmyslových emisích KOM (2007) 844** v konečném znění. Účelem této směrnice je rozšířit působnost IPPC na další průmyslové činnosti a zahrnout několik dalších samostatných směrnic z oblasti ochrany ŽP.

Systém výměny informací o BAT je zaveden i v ČR. Fungují zde tzv. technické pracovní skupiny (TPS). V ČR je zřízeno 30 TPS, z nichž tři skupiny zřídilo Ministerstvo zemědělství. Do činnosti TPS je v současné době zapojeno několik desítek odborníků. Technické pracovní skupiny zajišťují přípravu podkladů pro příslušnou evropskou technickou pracovní skupinu (TWG – Technical Working Group), sledují vývoj nejlepších dostupných technik v příslušné oblasti v ČR a na úrovni Evropských společenství nebo mezinárodních organizací, navrhuji překladatele dokumentů BREF a poskytují odborné korektury překladu a návrh jeho odborného výkladu a používané odborné terminologie.

Záměrem zainteresovaných subjektů (vědecko-výzkumné instituce, experti na IPPC, resort Ministerstva životního prostředí, Státní fond pro životní prostředí (SFŽP), kompetentní orgány EU, Odbor bezpečnosti potravin Mze) na výměně informací o BAT je příprava projektu za účelem realizace centrálních pracovišť pro IPPC (centra BAT). Na základě zkušeností z činností Technických pracovních skupin pro kategorie zařízení č. 6.4, 6.5 a 6.6. je uvažováno o zřízení centra BAT pro problematiku potravinářskou a problematiku zařízení na odstraňování nebo využívání konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně (MZLU v Brně) a pro intenzivní chovy hospodářských zvířat na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích (JČU v Č. Budějovicích).

Pro potřeby financování těchto center bude využit Operační program Životní prostředí (garance MŽP), který umožňuje čerpat prostředky na omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik tím, že podporuje vytvoření BAT center pro jednotlivé kategorie průmyslových (zemědělských) činností v návaznosti na zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, rekonstrukce nebo nákup technologií pro monitoring průmyslového znečištění jednotlivých složek životního prostředí (například: vody, ovzduší, půdy) (souvislost s BAT a IPPC) apod.

2.2 Referenční dokumenty o nejlepších dostupných technikách (BREF)

Výsledek výměny informací je publikován v referenčních dokumentech BAT (BREF) a je postupně zveřejňován pro všechny sledované činnosti, které spadají do režimu IPPC. Jádrem každého BREF je popis BAT a příslušné emisní limity. BREFy mají být zohledňovány při určování BAT a z nich vyplývajících požadavků stanovovaných v rámci povolení. Koordinaci zpracování BREF provádí Evropská kancelář IPPC v Seville (European IPPC Bureau - EIPPCB), která je součástí společného výzkumného střediska - Joint Research Centre – Institute for Prospective Studies. Evropská kancelář IPPC je sekretariátem systému výměny informací. Na přípravě dokumentů BREF se podílí kromě zástupců Komise, členských a kandidátských států i zástupci průmyslových svazů.

BREF nejsou právně závaznými ani vymahatelnými dokumenty, ale slouží příslušným orgánům k posouzení technologií chovů uváděných provozovatelem, povolující úřad k nim musí přihlídnout. Aktuálně dostupné relevantní BREF pro zemědělství uvádí tabulka 1.

Tabulka 1: BREFy pro zemědělství a potravinářství

Název BREF (název originálu) [kód]	Relevance pro kategorie	Poslední verze originálu	Poslední verze českého překladu
Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách v průmyslu potravin, nápojů a mléka (Reference Document on Best Available Techniques in the Food, Drink and Milk Industries) [FM, FDM]	6.4.b), 6.4.c)	Srpen 2006	Listopad 2005 (návrh)
Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách na jatkách a v průmyslu zpracovávajícím jejich vedlejší produkty (Reference Document on Best Available Techniques in the Slaughterhouses and Animal By-products Industries) [SA]	6.4.a), 6.5.	Květen 2005	srpen 2005
Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách pro intenzivní chov drůbeže a prasat (Reference Document on Best Available Techniques for Intensive Rearing of Poultry and Pigs) [ILF, IRPP]	6.6.a), 6.6.b), 6.6.c)	Červenec 2003	Červenec 2003

Zdroj: www.ippc.cz

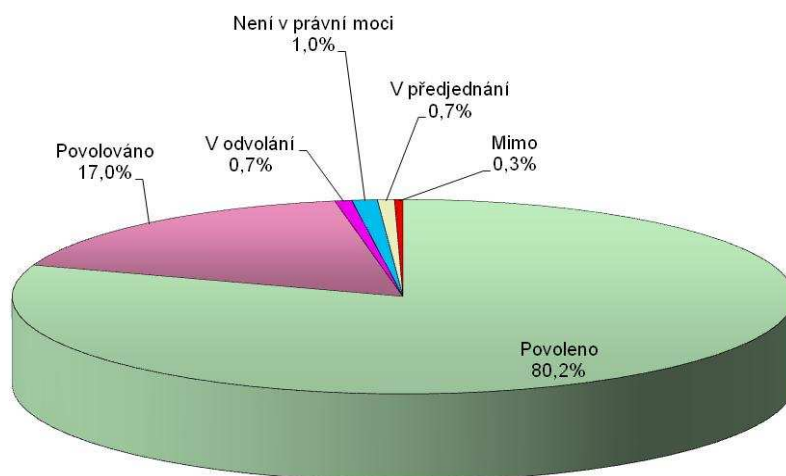
2.3 Současný stav integrovaného povolování v oblasti zemědělství

Rok 2007 (informace k 17.10.2007)

Stav integrovaného povolování v druhé polovině roku 2007 je popsán v tabulce č. 2 (zařízení kategorie 6.4., 6.5. a 6.6.). Ze zemědělských podniků, kterých se integrovaná prevence dotýká, jsou nejpočetnějšími zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat, tj. kategorie 6.6. a) a 6.6. b). To potvrzují i údaje uvedené v tabulce 2.

Tabulka 2: Stav integrovaného povolování v roce 2007 (stav k 17.10.2007, zdroj MZe)

MZe - Stav podle krajů (počet žádostí)												
	Praha	Středočeský	Královéhradecký	Jihočeský	Jihomoravský	Karlovarský	Liberecký	Moravskoslezský	Olomoucký	Pardubický	Plzeňský	Ústecký
Povoleno	3	66	38	61	85	11	7	21	25	23	40	25
Povolováno	2	18	1	8	12	0	2	5	5	18	7	15
V předjednání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3
Mimo IPPC	0	0	0	2	0	0	0	0	0	0	0	0
celkem	5	84	39	71	97	11	9	26	30	41	47	43
	Praha	Středočeský	Královéhradecký	Jihočeský	Jihomoravský	Karlovarský	Liberecký	Moravskoslezský	Olomoucký	Pardubický	Plzeňský	Ústecký
Povoleno (%)	60	79	97	86	88	100	78	81	83	56	85	58
Podíl na zařízení v sektoru MZe (%)	0,9	14,9	6,9	12,6	17,3	2,0	1,6	4,6	5,3	7,3	8,4	7,7
MZe - Stav podle kategorií (počet žádostí)												
	6.4. A)	6.4. B)	6.4. C)	6.5.	6.6. A)	6.6. B)	6.6. C)	Celkem				
Povoleno	25	57	15	6	182	123	51	459				
Povolováno	4	16	2	5	47	19	4	97				
V předjednání	0	0	0	1	3	0	0	4				
Mimo IPPC	0	0	0	0	2	0	0	2				
celkem	29	73	17	12	234	142	55	562				
Povoleno (%)	86	78	88	50	78	87	93					
Podíl na zařízení v sektoru MZe (%)	5,2	13,0	3,0	2,1	41,6	25,3	9,8					
Celkový stav v sektoru MZe												
	žádosti	%										
Povoleno	459	80,2										
Povolováno	97	17,0										
V odvolání	4	0,7										
Není v právní moci	6	1,0										
V předjednání	4	0,7										
Mimo	2	0,3										
Celkem	572											

Rok 2008 (informace k 2.9. 2008)

Resort MZe je hodnocen jako jeden z nejlepších v rámci kategorie výrobních činností, které jsou součástí systému získávání integrovaných povolení (IP) v rámci procesu IPPC v ČR i v celé EU (zdroje MŽP, CENIA, MZe).

Předběžné výsledky ve vyhodnocení údajů procesu IPPC v resortu MZe ukazují, že bylo provozovateli podáno k tomuto datu 561 žádostí o integrované povolení (IP) a z nich 538 získalo IP – tzn. více než 96 % všech zařízení má IP z podaných žádostí

a cca 2 % zařízení by mohla předpokládaného počtu zařízení postupně integrovaná povolení od krajských úřadů získat.

Odhad MZe dále předpokládá, že zbývající 2 % zařízení v režimu IPPC resortu MZe nebude mít nebo nezíská IP (u každého státu EU je tolerován 10 % limit pro zařízení bez platného IP z celkového počtu).

Ze všech žádostí o integrované povolení bylo odhadnuto, že přibližně 20 podniků (cca 8 velkochovů drůbeže a prasat, 3 asanačních zařízení a 4 potravinářské podniky ČR) z průměru celkového odhadu cca 580 zařízení resortu MZe spadající pod zákon o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC) se nachází v procesu schvalování nebo doplnění žádosti na místně příslušných krajských úřadech (KÚ), Další jsou ve fázi pozastaveného procesu nebo v odvolacím řízení. Vydaná integrovaná povolení průběžně sledují, aktualizují a vyhodnocují jak MŽP i MZe.

Aktuální stav integrovaných povolení v resortu MZe je následující:

- Kategorie 6.4 – žádost o IP podalo celkem 127 zařízení. Z tohoto počtu má již 122 zařízení integrované povolení a zbývající 5 zůstává v řízení na krajských úřadech (tzn. více než 97 % zařízení bylo úspěšných).
- Kategorie 6.5 – žádost o IP podalo 13 zařízení, z nich 9 zařízení má integrované povolení (kafilerie a BPS) a další 3 zařízení mají žádosti v řízení na krajských úřadech (více než 76 %). Zamítnuto vydání IP pro jednu BPS.
- Kategorie 6.6 – žádost o IP podalo 421 zařízení. Z tohoto počtu obdrželo 407 integrované povolení a 8 velkochovů drůbeže a prasat zůstává v řízení na krajských úřadech (tzn. více než 96 % zařízení bolo úspěšných). Z toho bylo zamítnuto vydání IP pro 6 velkochovů.

Tabulka 3: Stav integrovaného povolování v roce 2008 (stav k **2.9.2008**, zdroj MZe)

Zařízení IPPC v resortu MZe (kategorie výrobních činností - 6.4,6.5,6.6)	Podané žádosti o integrované povolení (IP)	Rozhodnuté žádosti o integrované povolení (IP)	Předpokládaný počet zařízení IPPC v resortu MZe: odhad cca 580
<u>Kat.6.4</u> – Játka, potraviny, krmiva, nápoje, mléko	127	122	předpoklad cca 130
<u>Kat.6.5</u> - Kafilerní a asanační činnosti	13	9	předpoklad cca 15
<u>Kat.6.6</u> -Intenzivní chovy hospodářských zvířat (drůbeže,prasat)	421	407	předpoklad cca 430

2.4 Výklady právních požadavků k problematice zemědělských zařízení

V rámci vrchního státního dozoru a metodické činnosti vydává MŽP výklady zákona, které reflektují situace vyskytující se v praxi. V současné době jsou výklady zveřejňovány na internetových stránkách CENIA (www.cenia.cz a www.ippc.cz).

3. Poskytování lidských zdrojů a kompetence personálu

Dotčené subjekty měly i v letech 2007 a 2008 těžkosti s prováděním právních požadavků IPPC vzhledem k dostupnosti a kapacitě kompetentních zaměstnanců. Potíže spočívaly v kumulaci funkcí u zaměstnanců (bezpečnostní technik, vodohospodář a odpadový hospodář „v jedné osobě“).

Zcela bez problémů implementovali požadavky zákona o IPPC v těch zařízeních, která řídila své procesy a související environmentální aspekty v souladu se standardy ISO 9001/14001.

Nekompetentní personál byl nahrazován komerčními poradenskými službami; vzhledem k tomu, že integrovaná prevence je nekonečný proces, jeví se velmi vhodné podpořit agropotravinářské subjekty formou akreditovaného poradenství prostřednictvím „životaschopného“ poradenského systému MZe. Za tímto účelem doporučujeme proškolení stávající akreditované poradce i v oboru integrované prevence a omezování znečištění životního prostředí a následně prosadit dotační podporu tohoto potřebného poradenství.

4. Náležitost a vhodnost podmínek povolení

4.1 Obecné zásady určení nejlepších dostupných technik (obecně závazná pravidla nebo konkrétní pokyny pro příslušné orgány)

Postupuje se podle zákona č. 76/2002 Sb. – Hlediska pro určování nejlepších dostupných technik, dále podle schváleného BREF a s přihlédnutím k návrhu BREF.

Platné právní požadavky, správní řízení, odvolací řízení - zákonná ustanovení doslovně určují rámec pro stanovování emisních limitů (EL), jenž je v souladu s čl. 9 odst. 3 Směrnice o IPPC. V praxi jsou hodnoty EL stanoveny dle složkové legislativy, příp. zpřísněny dle doporučení BREF nebo jiných referenčních dokumentů, ukazatelů (EL zpřísněné v návrhu daném v žádosti provozovatelem nebo zpracovatelem žádosti, posouzením s obdobnými referenčními technologiemi příp. garancemi výrobců technologie). EL nesmí být vyšší než je dáno složkovou legislativou.

Jednotlivé navržené podmínky ve vyjádření zohledňují složkovou legislativu, ale mohou jít nad rámec složkové legislativy, případně jsou navrhovány podmínky vycházející ze specifických podmínek daných zařízeními, regionem, případně zohledněním dle doporučení BREF. Za účelem kvalitního zpracování vyjádření jsou pracovníci CENIA průběžně vzděláni v problematice BAT a legislativy v oblasti ŽP, správním řádu.

Zákon o integrované prevenci definuje nejlepší dostupné techniky; v dalších ustanoveních stanovuje povinnosti v této oblasti pro další instituce, především pro:

- ministerstvo životního prostředí ,
- ministerstvo průmyslu a obchodu ,
- ministerstvo zemědělství,
- kraje a

- Českou inspekci životního prostředí.

V příloze č. 3 k tomuto zákonu jsou stanovena „Hlediska pro určování nejlepších dostupných technik.“

Vyhláškou č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění jsou stanoveny povinnosti provozovatelů zařízení porovnat a vyhodnotit soulad s nejlepšími dostupnými technikami pro kategorii zařízení definovaného přílohou č. 1, spotřebu surovin, energetickou účinnost, emisní parametry zařízení, odborné vzdělávání pracovníků a monitoring emisí.

Nařízení vlády č. 63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách stanoví povinnosti orgánů státní správy k zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách a rozsahu výměny informací. K naplnění tohoto ustanovení bylo založeno „Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách“, v němž jsou zastoupeni i odborníci resortu Ministerstva zemědělství a jeho organizací.

4.2 Způsob užívání informací zveřejňovaných Evropskou komisí podle čl. 16 odst. 2 směrnice o IPPC nebo mezinárodními organizacemi, obecně nebo v konkrétních případech při určování nejlepších dostupných technik

Výměna informací a ostatní ustanovení čl. 16 směrnice 96/61/ES je dosud prováděna pouze neformálním způsobem, není řádně koordinována a řízena. V oblasti působnosti Ministerstva zemědělství probíhá na úrovni tří TPS a účasti zástupců ve Fóru výměny informací ustaveném při Ministerstvu průmyslu a obchodu.

4.3 Využití informací, zveřejňovaných Evropskou komisí podle čl. 16 odst. 2 směrnice o IPPC, jako zdroje informací pro určování hodnot emisních limitů, ekvivalentních parametrů a technických opatření, založených na nejlepších dostupných technikách

Nejsou známy informace o tom, že Komise organizuje mezi členskými státy a mezi zainteresovanými zemědělskopotravinářskými odvětvími výměnu informací o nejlepších dostupných technikách, o souvisejícím monitoringu a jejich vývoji. Dosud je využíván pouze omezeně proces probíhající v TWG Sevilla a materiály BREF, které docházejí a jsou překládány a používány pro vyplňování žádostí o vydání integrovaného povolení.

Emisní limity uváděné do formuláře žádosti dle Vyhlášky ze dne 16. prosince 2002 č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění, odpovídají příslušným národním právním požadavkům a jsou podle předpisu ve stanovených kapitolách porovnávány s parametry nejlepších dostupných technik, kde jsou také zdůvodňovány případné rozdíly.

4.4 Dostupné reprezentativní údaje o hodnotách emisních limitů pro jednotlivé kategorie podle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci, případně nejlepší dostupné techniky, z nichž jsou tyto hodnoty odvozeny.

Veškeré emisní limity byly odvozeny z platných složkových právních předpisů – viz výše. Emisní limity byly stanoveny ve většině případů na základě dlouhodobých experimentů a měření (především u zařízení intenzivních chovů hospodářských zvířat)

Systematické a cílené soustřeďování reprezentativních údajů a jejich vyhodnocování dle příslušných kategorií zatím neprobíhá.

4.5 Jiné podmínky povolení, které byly stanoveny, kromě hodnot emisních limitů

Ve všech případech jsou emisní limity posuzovány podle platné české legislativy, zejména podle složkových zákonů. Jsou doplněny technickými opatřeními „realizovaná a plánovaná opatření“ jako například „účinnější využití a úspory energií“, nebo „opatření k předcházení vzniku, případně omezení emisí a předcházení negativních vlivů na životní prostředí“, „opatření k úspoře a zlepšení využití surovin“ a podobně.

Výjimečně byly emisní limity stanovené dle složkových předpisů určeny na základě konkrétních rozhodnutí místně příslušných orgánů státní správy.

4.6 Ekvivalentní parametry a technická opatření, které nahrazují hodnoty emisních limitů

Jedním z případů, kde jsou stanoveny emisní limity jinou cestou, jsou smlouvy mezi provozovateli zařízení a provozovateli čistíren odpadních vod, respektive provozovateli kanalizačních řádů.

4.7 Podmínky týkající se ochrany půdy a podzemních vod, nakládání s odpady, efektivního využívání energie, požadavky na monitoring vypouštění znečišťujících látek, prevence havárií a omezování jejich následků, opatření vztahující se na mimořádné provozní podmínky a uvádění stanoviště do původního stavu po definitivním ukončení činnosti.

Požadavky tohoto ustanovení jsou zabezpečeny vyhláškou ze dne 16. prosince 2002 č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění. Požadavky jsou uvedeny v žádosti v kapitole „Charakteristika stavu a ovlivnění dotčeného území“, dále pak v kapitole, která řeší „palivo - energetickou bilanci“ včetně zdrojů, využití energií, specifických spotřeb, úspor a porovnání s nejlepšími dostupnými technikami. Samostatně je řešen monitoring a vše, co s ním souvisí. Vypouštění znečišťujících látek je ošetřeno požadavkem kapitoly „Odpadní vody“.

Prevence havárií a omezování jejich následků řeší požadavek příloh na příslušné dokumenty vztahující se k této oblasti a ke konkrétnímu zařízení.

Totéž se týká mimořádných podmínek provozu, pozornost je věnována zejména kapitole „Ukončení provozu zařízení, odstranění/využití zařízení a jeho náplní, rekultivace příslušné lokality“. Podmínky, které zahrnují opatření, aby po úplném ukončení činnosti bylo možné zabránit jakémukoli riziku znečištění a bylo

možné místo ukončeného provozu navrátit do uspokojivého stavu, jsou v každém povolení zohledňovány. V případě ukončení provozu bylo jejich plnění požadováno a byly stanoveny další rozšířené a upřesňující podmínky v rámci řízení o podstatné změně zařízení.

4.8 Podmínky týkající se systémů environmentálního managementu

V praxi provozovatelů, především potravinářských podniků, se postupně zavádějí požadavky norem ISO řady 14000 a vytváří se způsob řízení respektující principy prevence, integrace, omezování rizika u zdroje a uplatňování BAT v duchu zákona o IPPC.

Z důvodu minimálního zavádění požadavků systémových norem v podmínkách managementů asanačních podniků byla v rámci funkčního úkolu MZe pro rok 2005 vypracována metodika pro implementaci systému environmentálního managementu přímo v podmínkách asanačních podniků.

V roce 2006 byl navržen funkční úkol ve věci implementace systému environmentálního managementu přímo v asanačních zařízeních, který však nebyl schválen a realizován. V rámci funkčního úkolu v roce 2008 analyzovala Mendelova zemědělská a lesnická univerzita stav environmentálního managementu v podmínkách asanačních podniků tak, aby v případě kladného rozhodnutí managementu těchto podniků mohla proběhnout cílená a funkční implementace s možností následné certifikace (ISO 14001:04) nebo ověření (EMAS).

Provozovatelé chovů hospodářských zvířat mají zaveden systém environmentálního managementu dle ISO 14 001:04 zcela výjimečně (obdobně je to se systémy kritických bodů - HACCP). U subjektů, kteří čerpají (mají zájem čerpat) prostředky z Programu rozvoje venkova nabývá na významu implementace systému managementu kvality dle ISO 9001:00, jehož následná certifikace představuje jedno z významných preferenčních kritérií.

V současné době není podpořeno uplatnění tohoto progresivního způsobu environmentálního řízení zařízení žádným dotačním titulem MZe.

5. Vývoj v oblasti nejlepších dostupných technik

5.1 Učiněné kroky za účelem možného sledování a informování příslušných úřadů o vývoji v oblasti nejlepších dostupných technik

Ve spolupráci s MZe, odborem bezpečnosti potravin byla zajišťována činnost samostatných technických pracovních skupin, které garantují tyto organizace:

- pro oblast BREF pro kategorii zařízení č. 6.4 a), b), c) přílohy č. 1 zákona - příspěvková organizace Výzkumný ústav potravinářský v Praze,
- pro oblast části BREF pro kategorii zařízení 6.5 přílohy č. 1 zákona - Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně a
- pro oblast BREF kategorie zařízení 6.6 a), b), c) - Výzkumný ústav zemědělské techniky v Praze

Pracovní skupiny zajišťovaly v roce 2007 na základě funkčních úkolů odpovídající informační kampaň o BAT (Semináře o nových trendech v ochraně životního prostředí, průřezových dokumentech BREF, celoživotní vzdělávání v oboru

Integrované prevence a integrovaného managementu realizované MZLU, seminář pro zástupce dotčených zařízení, cílené prezentace o BAT a jiné).

Významná část aktivit členů technických pracovních skupin směřovala stejně jako v minulých letech i v roce 2008 do oblasti :

- monitorování, měření a návrhu snižujících technologií pachových emisí,
- možného uplatnění a ověřování biotechnologických přípravků.

Výše uvedené funkční úkoly byly zaměřeny tak, aby výsledky těchto bylo možno využít v prudce expandujícím odvětví bioplynových stanic a kompostáren.

Pro potřeby provozovatelů bioplynových stanic byla v rámci funkčního úkolu vytvořena Metodická příručka pro nakládání s digestátem a fugátem.

Pro chovatele hospodářských zvířat byla v roce 2008 vytvořena metodická příručka „Praktický návod plnění požadavků směrnice 2008/1/EC (96/61/EC) o integrované prevenci v podmínkách chovů hospodářských zvířat“, kterou na základě dotačního titulu Mze vytvořil autorský tým pod vedením Ing. Evy Krčálová, Ph.D., z Ústavu zemědělské, potravinářské a environmentální techniky Mendelovy zemědělské a lesnické univerzity v Brně.

Na základě požadavků MZe byla organizací CENIA v roce 2007 vypracována analýza BATů využívaných v kategorii zařízení 6.4 a 6.5. Tato analýza navazuje na již provedenou analýzu BAT pro kategorii zařízení 6.6. (rok 2006). Úkol zpracovaný organizací CENIA informuje o praktickém naplňování požadavků IPPC v podmínkách asanačních podniků a v dotčených podnicích zpracovávajících potraviny, nápoje, krmiva a mléčné produkty. Úkol je zpracován velmi srozumitelně a přehledně. Hlavní charakteristiky analýzy jsou uvedeny níže.

5.2 Analýza z aplikace BAT v podmínkách intenzivních chovů drůbeže a prasat

Vzhledem k tomu, že byla podrobně publikována analýza BAT intenzivních chovů hospodářských zvířat ve zprávě za rok 2006, je zaměřena tato informace na základní charakteristiku. Analýza vychází z používané technologie v České republice; informace byly obsažené v žádostech o vydání integrovaného povolení dotčených farem. Získané výsledky jsou stanovené metodou kvalifikovaného odhadu, a to z důvodu stále probíhající první fáze procesu IPPC (srpen 2007). Nově postavené farmy (na zelené louce) nejsou realizovány. Chovy krůt, kachen, hus, skotu a jiných zvířat nebyly v procesu IPPC řešeny. Většina chované drůbeže a prasat je soustředěna v IPPC farmách. Technologie používané u IPPC farem se vyskytují i v ostatních chovech.

Většina farem povinně „dotčených“ zákonem o IPPC s alternativními systémy pro chov nosnic odklízí předsušený trus ze stájí 2x až 3x týdně pásovými dopravníky se shromažďováním v kontejnerech nebo valnicích ve venkovním prostředí (mimo stáj) s následným odvozem z farmy. Převažuje třífázové krmení s aminokyselinami a vysoce stravitelným anorganickým fosforem. Běžně se používají biotechnologické přípravky do krmení omezující emise amoniaku. Nosnice jsou ustájeny zejména v plochých klecích s deskovým designem. Alternativní systémy pro chov nosnic představují malou část z celkového počtu pro chov nosnic.

Dotčené chovy brojlerů (procedurou IPPC) využívají nucené ventilace v bezokenních halách s odklizením podestýlky s exkrementy po vyskladnění turnusu. Používá se třífázové krmení s aminokyselinami vysoce stravitelným anorganickým

fosforem. Běžně se používají biotechnologické přípravky do krmení omezující emise amoniaku.

Národní legislativa vyžaduje pro drůbeží hnůj minimální skladovací kapacitu 6 měsíců. Nejčastěji je skladován na polních nezakrytých hnojištích. K zapravování na hnojených pozemcích jsou používána zejména disková zadní rozmetadla. Počet farem s vlastním skladem, vlastními či pronajatými pozemky je minimální. Kejdivé technologie se nepoužívají.

Výkrm prasat na farmách realizujících se dle požadavků zákona o IPPC probíhá v uzavřených stájích s převážně mechanickou ventilací. Stále více se prosazuje ventilace řízená počítačovou jednotkou. Vytápění se nepoužívá. Vykrmovaná prasata jsou ustájená většinou na částečných roštích s odklizem kejdy v kanálech se shrnovačem. Kejda je shromažďována ve sběrných, přečerpávacích a skladových jímkách. Převažuje mokré (tekuté) krmení nad krmením suchými KKS, třířázové s aminokyselinami a vysoce stravitelným anorganickým fosforem. Běžně se používají do krmení biotechnologické přípravky omezující emise amoniaku.

„IPPC farmy“ s předvýkrmem selat mají převažující celoroškové ustájení. Odkliz kejdy, její shromažďování, skladování a způsob krmení je shodný s výkrmem prasat. Počet prasat ve stádech výkrmu i předvýkrmu, který je větší než 100 ks, převažuje.

Březí prasnice jsou na „IPPC farmách“ většinou ustájeny ve skupinách, prasnice se selaty individuálně na částečně roštové podlaze. Odkliz kejdy probíhá zejména v kanálech se shrnovačem. Kejda je shromažďována ve sběrných, přečerpávacích a skladových jímkách. Převažuje mokré (tekuté) krmení nad krmením suchými KKS, jednorázové s aminokyselinami a vysoce stravitelným anorganickým fosforem. Běžně se využívají do krmení biotechnologické přípravky omezující emise amoniaku.

Národní legislativa vyžaduje pro pevná statková hnojiva z chovů prasat minimální skladovací kapacitu 6 měsíců, pro tekutá statková hnojiva 4 měsíce. Technologie s ustájením na podestýlce nejsou rozšířeny, převažuje u nich skladování hnoje na betonových plochách s betonovými zdmi v areálech farem (bývalé silážní žlaby). Zapravování na hnojených pozemcích probíhá zejména zadními diskovými rozmetadly. Počet farem s vlastními nebo pronajatými pozemky je minimální. Kejda je nejvíce skladována v betonových zemních nádržích, rozšířeny jsou i ocelové nadzemní nádrže. Povrch nádrží na kejdu je nejčastěji zakryt přirozenou krustou. Většina nádrží je vybavena kontrolními systémy pro případný únik kejdy. Separace kejdy se používá v minimální míře. Při zapravování na hnojených pozemcích převažuje aplikace hadicovými aplikátory s vlečenými hadicemi.

Používané technologie ovlivňují více či méně kvalitu ovzduší, vody, půdy a mají též vliv na spotřebu energie a vody na farmách.

V chovech nosnic je hojně využíván pásový odkliz předsušeného trusu omezující emise do ovzduší. Biotechnologické přípravky aplikované do exkrementů, hnoje či kejdy u drůbeže a prasat používá jen několik málo farem, i když jejich používání omezuje emise do ovzduší, vody i půdy. Jejich využití je ekonomicky náročné. Zakrytí skladovacích nádrží pro kejdu prasat víky např. z panelů nebo polyetylenu není rozšířeno vzhledem k vysokým finančním nákladům. V chovech nosnic a brojlerů není separace exkrementů využívána. Používá se zejména skladování na hnojištích odběratelů s přirozeným odpařováním bez zakrytí negativně ovlivňující kvalitu ovzduší, vody a půdy, které je rozšířené i u hnojišť s prasečími exkrementy. V chovech prasat několik farem využívá separaci kejdy, která je energeticky a finančně náročná. Nejběžnějším typem jsou šnekové separátory,

používají se i válcové lisy a dekantéry. Pevná frakce (separát) se dále nezpracovává, je předávána většinou odběratelům. Tekutá frakce (fugát) se dále nezpracovává, skladuje se „lagunováním“ a je většinou předávána odběratelům. Očekává se nárůst výstavby bioplynových stanic financovaných z programů EU.

U procesů „ošetřování“ vzduchu ze stájí jako je ventilace sacími ventily nebo ošetřování vypouštěného vzduchu se neuvažuje o zavedení. Tyto systémy jsou náročné technologicky, energeticky i finančně.

Multifázové krmení je využíváno pouze u nosnic v minimální míře. U drůbeže i prasat je rozšířeno používání aminokyselin, regulátorů kyselosti, vysoce stravitelného anorganického fosforu. Běžnou součástí krmiv se stává fytáza. Biotechnologické přípravky do krmení omezující emise amoniaku jsou rozšířeny. V hojně míře jsou součástí krmiv enzymy podporující štěpení energeticky bohatých látek.

Mikroorganismy se v krmivech vyskytují v menší míře. Růstové stimulatory jsou zakázány. Složení a počet druhů krmiv je závislé na recepturách používaných výrobci krmných směsí a na finanční situaci farem.

Většina farem pro chov drůbeže a prasat má vnitřní izolaci stěn a stropů stájí, izolované podlahy, umělou ventilaci převážně s ventilátory s nízkou spotřebou energie a osvětlením zářivkami s regulovaným světelným režimem zejména u drůbeže. Aplikace všech těchto opatření má za cíl snížit energetickou spotřebu farem.

Plemenné chovy prasat využívají nucenou ventilaci řízenou počítačovou jednotkou v uzavřených stájích s dobrou tepelnou izolací. K vytápění jsou využívány vyhřívané podlahy, elektrické ohříváče (selata) a ohříváče vyzařující teplo přímo na zvířata (odchov, předvýkrm).

Omezování spotřeby vody se děje využíváním vysokotlakých vodních mycích agregátů, detekcí úniků vody, jejich opravami a měřením spotřeby vody pro celou farmu. V chovech prasat využívajících mokré (tekuté) krmení je sledována spotřeba vody pro krmení a napájení počítačovou jednotkou.

Snižování energetické náročnosti a spotřeby vody na farmách bude nabývat stále většího významu v souvislosti s globálním oteplováním.

Standardem v technologii ustájení nejen drůbeže a prasat v České republice jsou již dlouhou dobu uzavřené velkochovy vyznačující se koncentrací a specializací na jednotlivé druhy a kategorie zvířat, což koresponduje s nastupujícím trendem v EU v důsledku snižování ekonomických nákladů. Odvrácenou stránkou je však negativní vliv velkochovů na kvalitu ovzduší, vody, půdy, energetická náročnost a velká potřeba vody. Z tohoto důvodu je nutné stále hledat nové účinnější, šetrnější a z hlediska welfare zvířat vhodné technologie.

5.3 Analýza z aplikace BAT v podmínkách zařízení na zneškodňování nebo zhodnocování zvířecích těl a živočišného odpadu

Cílem analýzy bylo zhodnotit stav implementace BAT v asanačních podnicích (zařízení na zneškodňování nebo zhodnocování zvířecích těl a živočišného odpadu) za období od 1.1.2003 do měsíce září roku 2007 v oblastech:

1. Obecné procesy a operace
2. Úklid a čištění zařízení
3. Čištění odpadní vody
4. Zpracování vedlejších živočišných produktů:
 - vytavování tuků
 - kafilevní zpracování
 - výroba rybí moučky a rybího oleje
 - zpracování krve
 - zpracování kostí
 - výroba želatiny
 - spalování
 - výroba bioplynu
 - kompostování

Základem analýzy byly dostupné technologické, environmentální a ekonomické charakteristiky asanačních podniků v ČR. Zdrojem informací byla databáze České informační agentury životního prostředí o BAT v asanačních podnicích v ČR, které prošly procesem integrovaného povolení. Jiné (publikované) zdroje informací jsou uvedeny přímo v textu (seznam literatury).

Podle přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci, jsou za zařízení podléhající povinnosti obdržet integrované povolení považována zařízení na zneškodňování nebo zhodnocování zvířecích těl a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.

Celkový počet asanačních podniků, které do data 31. 8. 2007 požádaly o vydání integrovaného povolení bylo 9.

Tabulka č. 4. Asanační podniky žádající o vydání IP k datu 26. 11. 2007

Název	Integrované povolení	Kraj
ASAVET spol. s r.o. (Biřkov)	ano	Plzeňský
VAPO spol. s r.o. (Podbořany)	ano	Ústecký
ASAP spol. s r.o. (Věží)	ano	Vysočina
ASANACE spol. s r.o.	ano	Pardubický
REC spol. s r.o. (Mankovice)	ano	Moravskoslezský
SAP Mimoň spol. s r.o.	ano	Liberecký
AGRIS spol. s r.o.	ano	Jihomoravský
MAT spol. s r.o.	ne	Zlínský
AGRODRUŽSTVO JEVIŠOVICE*) (Výroba rybí moučky)	ne	Jihomoravský

*) V době provádění analýzy byla žádost o vydání IP podána na Krajském úřadě (nebyla zaslána do CENIA).

Nejlepší dostupné techniky (BAT) jsou popsány a shrnuty v Návrhu referenčního dokumentu o nejlepších dostupných postupech na jatkách a v průmyslu zpracovávajícím jejich vedlejší produkty (z ledna 2003).

Tabulka č. 5. BAT pro obecné procesy a operace

Stanovení a zavádění vzdělávacích a školicích programů	Nejsou zapracovány environmentální a zoohygienické aspekty.
Zavedení programu plánované údržby a oprav	Je splněno.
Provádění měření spotřeby vody	Je splněno.
Oddělení procesní a ostatních odpadních vod	Je splněno.
Odstranění všech hadic s tekoucí vodou a oprava kapajících kohoutků a protékajícího sociálního zařízení	Je splněno.
Osazení odpadů sítě nebo lapači a jejich používání	Je splněno.
Suchý úklid zařízení a suchá přeprava vedlejších produktů následované tlakovým mytím	Je splněno.
Zajištění ochrany proti přeplnění skladovacích nádrží	Je splněno.
Zabezpečení skladovacích nádrží pro případ havárie	Je splněno.
Zavedení systémů hospodaření s energií	Pro asanační podniky je zpracováván energetický audit. Navržená opatření vedou ke snížení spotřeby energií a následně k finančním úsporám.
Provoz ovládacích prvků pro doby provozu strojovny chlazení	Je splněno.
Montáž a provoz spínačů, zavírání dveří studených skladů	Je splněno.
Používání termostatem ovládaných směšovacích ventilů voda/pára	Z technologického a hygienického hlediska je v asanačních podnicích v ČR používána pouze teplá voda.
Racionalizace a izolace potrubí páry, vody a stlačeného vzduchu	Je splněno.
Izolace rozvodů páry a vody	Je splněno.
Zavedení systémů řízení osvětlení	Je splněno.
Skladování vedlejších živočišných produktů krátkou dobu a jejich možné chlazení.	V asanačních podnicích v ČR se technologie chlazení vedlejších živočišných produktů nepoužívá. Surovina je ihned zpracována v kafilerním procesu, případně je krátkodobě skladována (max. 24 hodin).
Revize zápachů	Je splněno.
Uzavření nakládacích a vykládacích prostorů	Je splněno.
Udržování zavřených dveří	Je splněno.
Konstrukce a stavba vozidel, zařízení a objektů tak, aby zajišťovaly snadné čištění a úklid	Je splněno.
Časté čištění a úklid materiálových skladů	Je splněno.
Zavedení systému řízení hluku	V případě potřeby jsou prováděny hlukové studie. Běžně se provádí měření hluku v pracovním prostředí.
Snížení hluku	Je splněno.
Nahrazení topného oleje zemním plynem nebo kafilerním tukem	V některých asanačních podnicích byla zavedena technologie spalování kafilerního tuku jako alternativního paliva.
Export veškerého vyrobeného tepla nebo elektřiny, které nelze užít v místě	V současné době není žádná možnost dalšího využití.

Tabulka č. 6. BAT pro úklid a čištění zařízení

Řízení a snížení na minimum spotřebovaného množství vody a detergentů	Je splněno.
Výběr těch detergentů, které mají nejmenší dopad na prostředí	Je splněno.
Nepoužívat čistící a dezinfekční prostředky s obsahem aktivního chlóru, pokud je to možné	Ekologicky šetrnější dezinfekční přípravky většinou nejsou používány. Důvodem jsou vysoké finanční náklady a nižší účinnost.
Provozovat systémy čištění bez demontáže (CIP) tam, kde je to vhodné	Je splněno.

Tabulka č. 7. BAT pro čištění odpadní vody

Prevence vzniku stojaté odpadní vody	Je splněno.
Provádění počátečního oddělování pevných podílů na sítu a zejména použití rotačního bubnového síta	Je splněno.
Využívání flotačního zařízení v kombinaci s použitím vločkovacích činidel	Je splněno.
Používání vyrovnávací nádrže na vodu	Je splněno.
Biologické čištění	Je splněno.
Odstranění dusíku a fosforu	Je splněno.
Odstranění a vysušení produkovaných kalů a jejich podrobení dalšímu využití vedlejších živočišných produktů	Je splněno.
Používání plynného metanu vyrobeného anaerobním zpracováním pro výrobu tepla nebo elektřiny	Produkované množství plynného metanu je průmyslově nevyužitelné.
Odstranění zbytkové organické hmoty na pískovém filtru nebo rákosovém loži	Je využíván kalolis. Produkovaný kal je následně vyvážen nebo vrácen do technologického procesu kařilerního zpracování.

Tabulka č. 8. BAT pro zařízení na zpracování vedlejších živočišných produktů

Provádění nepřetržitého suchého a segregovaného sběru vedlejších živočišných odpadů v celém zpracování	Je splněno.
Používání uzavřených skladovacích, manipulačních a zavážecích zařízení pro vedlejší živočišné produkty	Je splněno.
Kde není možné vedlejší živočišné produkty zpracovat dříve než jejich rozklad způsobí problémy se zápachem – co nejrychlejší ochlazení na co nejkratší dobu	Surovina je z vozidel dopravována přímo do příjmových žlabů a zpracována, v ojedinělých případech se vedlejší živočišné produkty skladují po dobu max. 24 hodin v zakrytých objektech. Technologie chlazení se nepoužívá.
využití biologického filtru tam, kde se během zpracování vedlejších živočišných produktů produkují páchnoucí látky	Jsou používány půdní filtry, jejichž náplní je většinou trhané dřevo (kořeny). K dalšímu omezení zápachu dochází využíváním praček vzduchu a zastřešením nádrží ČOV.

Tabulka č. 9. BAT pro kafilerní zpracování

Úplné uzavření kafilerní linky	Je splněno.
Zmenšování velikosti kafilerní suroviny a jejich částí před zpracováním	Kafilerní surovina je obvykle drcena na velikost 50 x 50 x 50 mm.
Odstraňování vody z krve koagulací parou před zpracováním	Je splněno v zařízeních, kde je zpracovávána krev.
Používání jednočlenné nebo vícečlenné odparky pro prostupy suroviny 50 000 t ročně a větší	Použití vícečlenné odparky bylo v minulosti v ČR vyzkoušeno a neosvědčilo se. V některých zařízeních je používána jednočlenná odparka.

Tabulka č. 10 BAT pro výrobu rybí moučky a rybího oleje

Používání čerstvé suroviny (s nízkým těkavým dusíkem)	Nejsou dostatečné informace. Žádost o vydání IP pro zařízení na výrobu rybí moučky je podána a Krajském úřadě Jihomoravského kraje
Používání tepla z páry, odpařené při sušení rybí moučky v odparce se stékajícím filmem při koncentraci lepivé vody	Nejsou dostatečné informace. Žádost o vydání IP pro zařízení na výrobu rybí moučky je podána na Krajském úřadě Jihomoravského kraje
Spalování páchnoucího vzduchu s regenerací tepla	Nejsou dostatečné informace. Žádost o vydání IP pro zařízení na výrobu rybí moučky je podána na Krajském úřadě Jihomoravského kraje
Vypírání vzduchu pomocí kondenzátu	Nejsou dostatečné informace. Žádost o vydání IP pro zařízení na výrobu rybí moučky je podána na Krajském úřadě Jihomoravského kraje

Tabulka č. 11. BAT pro zpracování krve

Koncentrování plasmy reverzní osmózou před rozprašovacím sušením	Není splněno.
Koncentrování plasmy odpařováním pod sníženým tlakem před rozprašovacím sušením	Není splněno.
Odstraňování vody z krve koagulací parou před rozprašovacím sušením	Je splněno.

Současná technická a environmentální úroveň analyzovaných asanačních podniků v ČR umožňuje splnit kritéria BAT v souladu s dodržováním platné legislativy ČR a EU.

Technický pokrok a vědecké poznatky jsou zohledněny především:

- Poloautomatickým řízením asanační technologie počítačovými řídicími systémy.
- Používáním tlakové vody při sanitaci.
- Likvidací penetračních pachů (půdní filtr, mokré praní vzduchu, zastřešení nádrží ČOV).
- Opakovaným použitím kondenzované vody.
- Uzavřeným provozem extrakčních linek.
- Lapači tuku.
- Spalováním kafilerního tuku.

Požadavek na dokumentaci, vedení záznamů a školení se jeví nejčastěji neplněnými BAT, ačkoliv jde finančně o nejméně náročné BAT.

BAT snižující spotřebu vody a energie jsou běžně využívány, stejně tak jako BAT pro jednotlivé technologie (čištění odpadní vody, kafilerní technologie).

Největším problémem asanačních podniků je produkce značného množství pachových látek (emisí). V souladu s platnou legislativou je povinností stanovit koncentraci pachových látek do 1. 8. 2009.

5.4 Analýza z aplikace BAT v podmínkách výrobců krmiv

Všechny výroby krmiv, které byly posuzované v povolovacím procesu IPPC v ČR do 5. měsíce roku 2007, splňovaly parametry nejlepších dostupných technik. V průběhu posledních 10 let byla ve většině podniků modernizována technologie výroby a byla realizována opatření směřující k ochraně životního prostředí. Pokud se vyskytly dílčí problémy, byly řešeny zpravidla v rámci podmínek integrovaného povolení. Případný nesoulad s platnými právními předpisy se nejčastěji týkal zpracování Havarijního plánu (§ 39 zákona č. 254/2002 Sb.) a provozních řádů zdrojů znečišťování ovzduší, které vyžaduje nařízení vlády č. 615/2006 Sb.

Provozovatelé zařízení často nedisponují provedenou kategorizací zdrojů znečišťování ovzduší. Pokud je výroba krmiv středním zdrojem znečišťování ovzduší, je nutné vykazovat soulad s BAT pro emisní limit TZL. U technologických zdrojů však nebyly většinou monitorovány emise TZL do ovzduší. K vytápění a sušení je na území ČR zpravidla používán zemní plyn, pouze v jednom případě z posuzovaných zařízení byl provozován kotel na LTO.

Protože ve výrobních krmiv pro hospodářská zvířata je nízká spotřeba vody pro výrobu a podíl technologické vody v odpadní vodě je malý, není nakládání s vodami ze strany provozovatelů věnována dostatečná pozornost. V některých případech bylo zjištěno, že odpadní voda odchází do recipientu bez předčištění nebo je předčištěna nedostatečně (přepad ze septiku, používání odlučovačů ropných látek). Nedostatkem je také chybějící povolení k nakládání s vodami pro snižování hladiny podzemních vod v čerpacích vrtech nebo vypouštění chladicí vody z vedlejších výrobních činností do recipientu. Povolení k čerpání podzemních vod nebyla často aktualizována vzhledem ke skutečnému stavu.

Dešťové vody nejsou většinou segregovány a jsou vypouštěny společně s odpadními vodami na ČOV. Segregace dešťových vod není ve většině případů jednak žádaná ze strany provozovatelů ČOV a také technické řešení oddělení dešťových vod přináší vysoké náklady a velmi omezenou ekonomickou návratnost investic. Ve výrobně vlhkých krmiv pro psy a kočky bylo zjištěno používání přípravku obsahující aktivní chlór a chladiva R 22.

Odpady jsou ve výrobních provozech tříděny. Všechny výroby mají souhlas k nakládání s nebezpečným odpadem. Ne všichni provozovatelé jsou však schopni prokázat, že je odpad předáván oprávněným osobám. Smetky z výroby, laboratorní vzorky nebo nejakostní surovina jsou zařazeny k odpadům a v mnohých případech nejsou předávány oprávněné osobě a splnění odst. 2 § 14 zákona č. 185/2001 Sb. tak není prokázáno. Pokud nejsou zařazeny jako odpady, není ve většině případů nakládání prokázán soulad s příslušnou legislativou (krmiva, hnojiva, veterinární předpisy).

Vzhledem k charakteru výroby nejsou samotné výroby krmiv v režimu zákona č. 59/2006 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými

chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií). Právník nebo podnikající fyzická osoba, která užívá objekt nebo zařízení, je povinna zpracovat seznam, ve kterém je uveden druh, množství, klasifikace a fyzikální forma všech nebezpečných látek umístěných v objektu nebo zařízení, vypracovat protokol o zařazení, resp. o nezařazení objektu v souladu s § 3 a 4 zákona č. 59/2006 Sb. Bylo zjištěno, že některá zařízení protokol nezpracovala.

Na základě vymezení zařízení je v rámci integrovaného povolování většinou posuzován celý areál společnosti, jehož součástí je zařízení pro výrobu krmiv. Součástí areálu v některých případech byly i sklady chemikálií. Při skladování většího množství chemických látek a přípravků v areálu je možné zařazení výrobního provozu do skupiny A, resp. B podle zákona č. 59/2006 Sb. Jsou realizována opatření k úspoře a zlepšení využití surovin, včetně vody, pomocných materiálů a dalších látek. Ve všech zařízeních byla instalována aspirace technologických celků. Ke snížení emisí TZL jsou někde používány cyklony. Pouze v jednom případě byla odstraněna aspirace kvůli strhávání částic krmné směsi a tím nedodržení parametru mikrokompontent. U pytlůvek zavedla jedna výroba používání pasivních filtru. Výrobna suchých krmiv pro psy a kočky používá pro snížení emisí pachových látek termickou oxidaci odpadních plynu.

Jsou využívány digitální navažovací systémy. Jsou zaváděny automatizované systémy řízení, které umožní zkrácení dopravních cest a regulace toku surovin. Byla zaregistrována instalace pneumatické dopravy výměnou za elevátory. Tímto opatřením lze snížit produkci odpadu z obalového materiálu až o 50 %. Jiným úsporným opatřením je instalace zařízení pro vlhčení páry technologickou vodou před granulacním lisem ve výrobě, která pro technologické účely používá dodávanou suchou páru. Dochází tím k úsporám pojiv do krmiv až o 15 %.

Ve výrobě vlhkých krmiv je využívána rekuperace tepla ze systému chlazení k přehřevu užitkové vody. K úsporám energie přispívá výměna kladívkového šrotovníku za válcový. Úspora energie na tunu zpracované zrniny je vyčíslena na 5,29 kWh. Úspora energie ve výrobních je řešena rovněž zateplováním objektu.

V analýze bylo využito dokumentů a poznatků CENIE, české informační agentury životního prostředí z povolovacího procesu IPPC. CENIA je dle zákona č. 76/2002 Sb. odborně způsobilou osobou a zároveň je pověřena podporou výkonu státní správy na úseku integrované prevence a omezování znečištění.

V dubnu roku 2007 byl předpoklad, že v České republice existuje cca 70 zařízení výroby krmiv. Do 30.4.2007 podalo žádost 23 výroben a bylo vydáno 8 integrovaných povolení. Analýza byla zaměřena zejména na zákonem stanovené povinnosti, které v té době musela splňovat všechna zařízení pro výrobu krmiv, s přihlédnutím k aplikaci BAT.

5.5 Analýza z aplikace BAT v podmínkách potravinářských zařízení

Nejlepší dostupné techniky jsou pro sektor FM,FDM (Food, Drink and Milk Industries) uvedeny v kapitole 5 Návrhu referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technologiích v průmyslu potravin, nápojů a mléka (červen 2005), BAT pro jatečnictví jsou uvedeny v kapitole 5 Referenčního dokumentu o nejlepších dostupných postupech na jatkách a v průmyslu zpracovávajícím jejich vedlejší produkty (květen 2005), BAT pro technologie cukrovarů jsou uvedeny v kapitole 2 Referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách v cementářském a

vápenickém průmyslu (březen 2000). Následující tabulka dává přehled o stanovených a v podmínkách ČR používaných technikách.

Tabulka č. 12 Dostupnost a používání BAT v potravinářských zařízeních v ČR

Oblast BAT	Nejlepší dostupná technika	Dostupnost a používání BAT
Obecné technologie	Školení zaměstnanců v oblasti ŽP (vědomí ekologických aspektů operací společnosti a osobní zodpovědnost). BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používána.
Obecné technologie	Programy pravidelné údržby. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používána.
Obecné technologie	Regulovat emise hluku u konstrukcí výběrem, provozováním a údržbou zařízení, včetně vozidel. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používána. Příklady: potrubí je vedeno v kolektorech, je prováděna výměna chladících zařízení a zařízení ventilace, která jsou konstruována s menší produkovanou hlučností.
Obecné technologie	Segregovat výstupy za účelem optimalizace, opakované použití, regenerace, recyklace a likvidace. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používána. Je segregována dešťová voda, tříděny obaly, recyklovány některé druhy odpadu.
Obecné technologie	Používání snímačů hladiny, hladinoměřů tam, kde se skladují nebo reagují kapaliny v nádržích nebo nádobách (ve výrobě nebo při čištění). BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používána. Jsou používány hladinoměry, plováky.

Obecné technologie	Realizovat systém pro monitoring a přezkoumávání úrovní potřeby a emisí na úrovni jednotlivých výrobních procesů i na úrovni celku. BREF I, kap. 5.1	Je běžně zaveden systém monitoringu odpadních vod, emisí do ovzduší (např. kotelny, udrny, sušárny). Je využíván systém k detekci úniku čpavku.
Ekologické hospodaření	Zaveden systém EMS. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná, je využívána asi ve 40 % zařízení.
Obecné technologie	Vést přesné záznamy vstupů a výstupů ve všech fázích výrobního procesu. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používaná.
Obecné technologie	Snižovat spotřebu energií pro procesy ohřevu a chlazení. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používaná.
Obecné technologie	Používat automatické ovládání ventilů pro vodu. BREF I, kap. 5.1	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění zařízení provozu	Používat lapače na podlahové vpusti a zajistit jejich pravidelné čištění. BREF I, kap. 5.1.3	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění zařízení provozu	Opatřit čistící hadice ručního čištění manuálně obsluhovanými kohoutky. BREF I, kap. 5.1.3	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění zařízení provozu	Provozovat čištění bez demontáže (CIP) pro uzavřená zařízení. BREF I, kap. 5.1.3	Technika je dostupná a běžně používaná. V masných výrobcích a jatkách je využíváno satelitní čištění a čištění tlakovou vodou.
Čištění zařízení provozu	Používat neutralizaci proudů alkalických a kyselých odpadních vod v neutralizační nádrži. BREF I, kap. 5.1.3	Technika je dostupná a běžně používaná.
Zmrazování a strojní chlazení	Nepoužívat v chladicích systémech chladiva poškozující ozónovou vrstvu. BREF I, kap. 5.1.4.7	Technika je dostupná a běžně používaná. V některých zařízeních je používáno chladivo R 22, nakládání s ním je v souladu se zákonem č. 86/2002 Sb.
Chlazení	Regenerovat teplo z chladicího systému. BREF I, kap. 5.1.4.8	Zavedení uvedené techniky patří k vysokonákladovým opatřením, není využívána.
Balení	Optimalizovat řešení obalů. BREF I, kap. 5.1.4.9	Technika je dostupná a běžně používaná.
Balení	Sbírat obalový materiál odděleně. BREF I, kap. 5.1.4.9	Technika je dostupná a běžně používaná.
Výroba a používání energie	Používat tepelnou izolaci. BREF I, kap. 5.1.4.10	Technika je dostupná a běžně používaná.

Výroba a používání energie	Vypínat zařízení, když není potřebné. BREF I, kap. 5.1.4.10	Technika je dostupná a běžně používaná.
Výroba a používání energie	Používat frekvenční regulátory. BREF I, kap. 5.1.4.10	Technika je dostupná a běžně používaná.
Parní systémy	Opravovat netěsnosti parního systému. BREF I, kap. 5.1.4.13	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Použití prvotního mechanického čištění odpadní vody. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Odstranění tuků lapačem tuku. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná v zařízeních, která vyrábějí výrobky na bázi tuků.
Čištění odpadní vody	Používat biologické čištění odpadní vody. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Opakované použití vody. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná, s výjimkou masných výrob a jatek, kde recyklace vody není z hygienických důvodů žádoucí.
Čištění odpadní vody	Použití prvotního mechanického čištění. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Předčištění lapačem. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Používat sedimentaci. BREF I, kap. 5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Používat biologické čištění odpadní vody. BREF I, kap.5.1.6	Technika je dostupná a běžně používaná.
Čištění odpadní vody	Využívat plynný methan, vznikající při anaerobním čištění. BREF I, kap.5.1.6	Technika je využívána v cukrovarnictví a pivovarnictví zatím v menší míře cca 5 %.
Čištění odpadní vody	Zpracování kalu z odpadních vod stabilizací, zahuštění, odvodnění, sušení. BREF I, kap.5.1.6	Technika je dostupná a používaná asi v 60 % zařízení.
Únik látek při nehodě	Zabránit nehodám a snížit na minimum jejich účinek na ŽP. BREF I, kap. 5.1.7	Technika je dostupná a běžně používaná. Jsou k dispozici havarijní plány.
Výroba a používání energie	Systém kombinované výroby tepla a elektřiny (kogenerace). BREF I, kap.5.1.4.10	Technika je využívána v cukrovarnictví. Pro ostatní komodity patří její zavedení k vysokonákladovým opatřením s dlouhodobou ekonomickou návratností.
Parní systémy	Parní systémy – zvýšit vracení kondenzátu na maximum. BREF I, kap.5.1.4.13	Technika je dostupná a běžně používaná.

Parní systémy	Snížit odkalování kotlů na minimum. BREF I, kap.5.1.4.13	Technika je dostupná a běžně používána. Provádí se v rámci plánované preventivní údržby.
Technologie vápenka	Volba paliva s nízkým obsahem síry. BREF III, kap. 2.4.7	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie vápenka	Emise TZL do 50 mg/m ³ . BREF III, kap. 2.5	Plnění emisního limitu je stanovováno v rámci podmínek IP.
Technologie vápenka	Plynulý a stabilní proces – optimalizace řízení procesu. BREF III, kap. 2.5	Technika je dostupná, optimalizace je postupně zaváděna.
Technologie cukrovaru	Používat kondenzát z odparek pro extrakci cukru z řepných řizků. BREF I, kap.5.2.7	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie pivovary	Optimalizovat opakované použití horké vody z chlazení mladiny. BREF I, kap. 5.2.9.1	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie pivovary	Regenerovat teplo z vaření mladiny. BREF I, kap. 5.2.9.1	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie pivovary	Znovu používat přetokovou vodu z pasterace lahvového piva. BREF I, kap. 5.2.9.1	Technika není využívána, přetoková voda má příliš nízkou teplotu (cca 30 °C) a nelze ji proto využít.
Technologie mlékárna	Používat kontinuální pastery. BREF I, kap. 5.2.5	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie mlékárna	Používat při pasteraci regenerativní výměnu tepla. BREF I, kap. 5.2.5	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie mlékárna	Zajistit regeneraci zředěného, ale jinak nekontaminovaného produktu z prvních proplachů CIP, spouštění, proplachování přímou detekcí rozhraní mezi produktem a vodní fází. BREF I, kap.5.2.5	Technika je dostupná a běžně používána.
Technologie jatka	Podílet se na technologiích čištění odpadní vody. BREF II, kap. 5.1.2	Technika je dostupná a běžně používána. Pokud nemá zařízení vlastní ČOV, je využívána ČOV veřejná.
Čištění provozu jatka	Řízení a snížení na minimum spotřebovaných množství vody a detergentů. BREF II, kap. 5.1.4	Technika je dostupná a běžně používána.

Technologie maso	Rozmrazovat maso vzduchem. BREF I, kap. 5.2.1	Technika je dostupná a běžně používaná.
Technologie maso	Vyhýbat se používání vločkového ledu. BREF I, kap. 5.2.1	Není využívána, v ČR je používání vločkového ledu standardní technologie.
Technologie maso	Dávkovat koření a ostatní pevné přísady z hromadného zásobníku, nikoli z plastových pytlů. BREF I, kap. 5.2.1	Technika je dostupná a běžně používaná.

Zdroj: archiv CENIA

V podmínkách potravinářských zařízení se dosahuje úspor surovin, vody, energií a též recyklace prováděné v dotčeném procesu požadavky IPPC. Úspory dosahují zařízení zaváděním následujících BAT:

Voda

- používání automatického ovládání ventilu pro vodu,
- čištění bez demontáže (CIP) pro uzavřená zařízení,
- automatizované řízení spotřeb vody a detergentu,
- používání kondenzátu z odparek pro extrakci cukru z řepných řízku (cukrovary),
- monitoring spotřeb vody na úrovni jednotlivých výrobních procesu i na úrovni celku,
- optimalizování opakovaného použití horké vody z chlazení mladiny (pivovary),
- zajištění regenerace zředěného, ale jinak nekontaminovaného produktu z prvních proplachů CIP,
- opakované použití vody.

Energie

- používání tepelné izolace pro potrubní systémy (pára, horká voda, ledová voda),
- vypínání zařízení, když není potřebné,
- používání frekvenčních regulátorů na motorech,
- opravování netěsností parního systému,
- využívání plynného methanu vznikajícího při anaerobním čištění,
- využívání systému kombinované výroby tepla a elektřiny (kogenerace),
- regenerace tepla z vaření mladiny (pivovary),
- používání regenerativní výměny tepla při pasteraci (mlékárny),
- výměna zařízení za nové, méně energeticky náročné,
- realizování opatření vyplývající z energetických auditů,
- zavádění energetického managementu.

Suroviny

- dávkování koření a ostatních pevných přísad z hromadného zásobníku, nikoli z plastových pytlů,
- zajištění plynulého a stabilního procesu – optimalizace řízení procesu,
- vedení přesných záznamů vstupu a výstupu ve všech fázích výrobního procesu,
- jímání oxidu uhličitýho (pivovary),
- dodržování technologické kázně.

Všechny výše jmenované BAT jsou v zařízeních na území ČR realizovány.

Období let 2007/2008 je v procesu IPPC stále charakterizováno slabým místem, kterým je problematika stanovení optimálního rozsahu monitorovacích povinností. Jedná se o jeden z „tradičních problémů“ řešených v rámci povolovacího procesu. Je zjevné, že jednou z příčin je i dosud malé využívání „horizontálních“ referenčních dokumentů, a to ve všech fázích povolovacího procesu.

6. Vztah k jiným právním nástrojům

6.1 Vnímání účinnosti směrnice v porovnání s jinými environmentálními nástroji Společenství

Platí stejně jako v letech 2005, 2006, tak i v roce 2007 a 2008, že se v oblasti výroby potravin, nápojů a krmiv, dále v zařízeních pro zneškodňování nebo zhodnocování zvířecích těl a živočišného odpadu a v oblasti intenzivních chovů drůbeže nebo prasat, žádné rozpory s ostatními environmentálními nástroji Společenství nevyskytly a ani nebyly podrobně zkoumány.

Stále problematické se však jeví nakládání s vedlejšími živočišnými produkty v podmínkách nově vznikajících bioplynových stanic a kompostáren.

Obecně však můžeme konstatovat, že s průběhem povolovacího procesu nemá potíže provozovatel, který včas kontaktuje příslušný KÚ a konzultuje s ním, příp. na jeho doporučení s CENIA, celou přípravu žádosti.

Většinou bez problémů probíhá povolovací proces tam, kde byla dobře zpracována EIA. Provoz, který má zaveden systém dle norem ISO řady 9000 a ISO14000, či jiný systém, je lépe připravený na celý proces integrovaného povolování.

Pokud provozovatel nespolupracuje v průběhu celého procesu s příslušnými úřady a neřeší problematické body žádosti v průběhu řízení o vydání integrovaného povolení, většinou se celý povolovací proces prodlužuje.

Jestliže provozovatel nechtěl projednat s AIP návrh vyjádření, vždy to bylo kontraproduktivní a mělo to negativní důsledky.

Většině provozovatelů se jeví povolovací proces jako zdoluhavý, ale často mnozí přiznávají, že je proces integrovaného povolování donutil systematicky uspořádat celou provozní dokumentaci, včetně všech složkových povolení. Novelou zákona se sice celý průběh povolovacího procesu může zkrátit, ale podcení-li provozovatel či zpracovatel žádosti přípravnou fází celého procesu, může být po účinnosti novely zákona celé povolovací řízení pro něj stejně nebo i více zdoluhavé a komplikované.

Projednávání povolení, včetně změnových řízení, na jednom odboru KÚ má své výhody. Svě výhody má i ústní jednání o žádosti, kde se většinou dohodnou konečné podmínky integrovaného povolení.

Proces integrovaného povolování je procesem dynamickým, rychle se vyvíjejícím, jehož pravidla se všichni zúčastnění učili „za pochodu“, ale zároveň je to proces s přesně stanovenými mantinely.

7. Všeobecná pozorování

7.1 Prováděcí problémy, které vedou ke vzniku obav

Pravomocné integrované povolení zastřešuje prakticky téměř veškeré podmínky právních požadavků. Provozovatel má žádost včetně všech příloh v elektronické podobě, při kontrolní činnosti správních a obdobných orgánů může dohledávat dokumentace přímo z nosiče dat (např. provozní evidence v oblasti ochrany ovzduší, odpadového a vodního hospodářství, dokumenty jako havarijní plány, provozní řády, apod.). Nemusí je hledat v listinném provedení, ovšem pouze za období, které žádost zahrnuje. Též má provozovatel stanoven souhrn zákonných povinností, které je povinen naplňovat, což mu v pravidelných stanovených ročních intervalech připomíná hlášení o plnění podmínek integrovaného povolení, které je povinen předkládat příslušnému krajskému úřadu.

Správní a obdobné orgány, určené pro kontrolu plnění podmínek integrovaného povolení se při své činnosti zaměřují především na dodržování podmínek ochrany životního prostředí, bezpečnosti práce, požární ochrany, welfare zvířat, revizí vyhrazených technických zařízení, apod.

Ze zkušeností vyplývá, že integrované povolení je výhodné hlavně pro provozovatele, kteří nehodlají ve svém výrobním záměru již nic měnit nebo zdokonalovat. V opačném případě se musí opět podrobit náročným podmínkám integrované prevence, resp. vypracovávat žádosti o změny integrovaného povolení.

Závazné podmínky integrovaného povolení by měly být dány ne všeobecně, ale konkrétně pro daný provoz, tak aby bylo provozovateli jasné, co má plnit a kontrolnímu orgánu by naopak mělo být jasné, co přesně má kontrolovat.

Při vydání změn integrovaného povolení by se měly uvádět celé texty závazných podmínek provozu, protože pouhou změnu citací nebo jejich doplňováním dochází k nepřehlednosti podmínek provozu zařízení, především pro jeho provozovatele.

Změny na zařízení – pokud se jedná o prosperujícího provozovatele, který neustále mění a modernizuje své zařízení, jsou drobné změny neustále zdrojem administrativních činností spojených se změnovým řízením integrovaného povolení. Každá tato změna je zanesena do původního rozhodnutí, konečný efekt je pro všechny značně nepřehledný, neboť se neustále odkazuje na původní rozhodnutí. Na základě tohoto se nabízí řešit - zahrnout všechny změny vždy pro určitý časový úsek (např.: zpětně 1 rok), a pak vydat aktualizované integrované rozhodnutí, aby byl řídicí dokument jednoznačný.

Problematické bývá řízení v oblasti stavebního povolování a získávání vodoprávního povolení pro nakládání s vodami, stejně tak rušení vodního díla (příklad). Proces je neúměrně zdlouhavý, chybí propojenost aktivit stavebního (vodoprávního) úřadu s odborem integrované prevence příslušného krajského úřadu. Vznikají situace, kdy povolení k nakládání s vodami je již vydáno prostřednictvím krajského úřadu, stavebně však stále není řízení ukončeno. Pro zjednodušení lze vyslovit názor na možnost řešení těchto záležitostí prostřednictvím příslušného vodoprávního úřadu, vydané rozhodnutí pak zastřešit změnou integrovaného povolení, což by platilo pro všechna vodní díla bez výjimek.

7.2 Aplikace BAT v praxi

V dokumentech BREF jsou uváděny referenční zahraniční technologie či zařízení, které jsou využívány v členských státech Evropské Unie (např. v Holandsku, Portugalsku, apod.); praxe ukazuje, že některé nelze aplikovat na podmínky zařízení ČR. Významnou roli sehraávají především indikátory vztahující se k ekonomice a samotným podmínkám životního prostředí.

Požadavek kombinace několika typů snižujících technologií (např. zastřešení jímek a nádrží, aplikace biotechnologických přípravků) v závazných podmínkách rozhodnutí je pro provozovatele mnohdy ekonomicky neakceptovatelný.

Značně problematické je používání biotechnologických přípravků. Tato technologie je obtížně používána, dále měřitelná a také kontrolovatelná. Z pohledu provozovatele lze velmi polemizovat o použité těchto BAT; problematické dávkování účinnosti, náklady....

Obecně můžeme konstatovat, že Žádost o vydání IP (dle vyhlášky č. 554/2002 Sb.) přes množství informací často neumožňuje kvalifikovaně zhodnotit dopad (vliv) provozu zařízení na životní prostředí v dané lokalitě. U nových zařízení, zvláště v podmínkách průmyslových zón nelze zhodnotit dopad provozu zařízení v kontextu celé zóny. Jedním z nejproblematictějších bodů bývá i ovlivnění z hlediska vnější i vnitřní dopravy, ovlivnění v rámci regionu. Stejně problémy bývají i u změnových řízeních – rozšíření technologie, změna technologie.

Stále problematické (viz. výklad právních předpisů MŽP) se jeví uplatnění zákona o IPPC v podmínkách bioplynových stanic a kompostáren (převážně kategorie 6.5.).

8. Seznam zkratek

AIP	agentura integrované prevence
BPS	bioplynová stanice
BREF	referenční dokument o nejlepších dostupných technologiích
CENIA	České informační agentura životního prostředí
ČOV	čistírna odpadních vod
EIA	posuzování vlivů na životní prostředí
EMAS	systém environmentálního managementu a auditu
ES	evropské společenství
HACCP	systém analýzy nebezpečí a kritických kontrolních bodů
IP	Integrované povolení
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění, anglická zkratka pro integrovanou prevenci a omezování znečištění (Integrated Pollution Prevention Control)
ISO	označení norem vydávaných Mezinárodní organizací pro standardizaci
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MZe	Ministerstvo zemědělství
MZLU	Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OPVI	Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC
OL	Odbor legislativní na MŽP
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SVI	Systém výměny informací
TWG	Technická pracovní skupina
příloha č. 1	Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci
Směrnice o IPPC	Směrnice 96/61/ES o IPPC
Zákon o IPPC	Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci

11. Seznam použité literatury

Slavík, J., Maršák, J.: Návrh směrnice o průmyslových emisích obsahující revidované znění směrnice IPPC. EIA-IPPC-SEA – Ročník XIII, číslo 3/2008, str. 26-31. ISSN 1801-6901

Krčálová, E., Mareček, J., Havlíček, Z., Marada P., Musil, J.: Praktický návod plnění požadavků směrnice Evropského Parlamentu a Rady č.2008/1/ES o integrované prevenci v podmínkách chovů hospodářských zvířat, 1. Vyd. Brno: MZLU v Brně, 2008, 81 s. ISBN 978-80-7375-233-0.

Havlíček, Z., Marada, P., Mareček, J., Krčálová, E.: Nové trendy v ochraně životního prostředí v podmínkách chovů hospodářských zvířat, 1. vyd. Brno: MZLU v Brně, 2007, 74 s. ISBN 978-80-7375-120-3

Maršák, J.: Vedlejší živočišné produktu v kontextu zákona o integrované prevenci, Právní požadavky využívání vedlejších živočišných produktů v podmínkách bioplynových stanic, kompostáren a asanačních podniků – sborník z konference a odborného semináře, MZLU v Brně, 2007, 1. vydání ISBN 978-80-7375-072-5

Zákon č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci),

Vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění,

Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1774/2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu,

Nařízení vlády č. 63/2003 Sb., o způsobu a rozsahu zabezpečení systému výměny informací o nejlepších dostupných technikách

<http://www.mze.cz/attachments/zpravaBATdrubez.doc>, ze dne 11.9.2006

<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=75&typ=1&val=39597&ids=0>, ze dne 29.11. 2007

<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=75&typ=1&val=39480&ids=0>, ze dne 5.11.2007

<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=75&typ=1&val=39481&ids=0>, ze dne 5.11.2007

http://www.mze.cz/attachments/Metod_prirucka_IPPC_pro_krmivare.pdf, ze dne 23.7. 2007

<http://www.mze.cz/Index.aspx?ch=75&typ=1&val=39481&ids=0>, ze dne 5.11.2007

http://www.mze.cz/attachments/MZe_hodnoceni_BAT_2006_Brno_2007.pdf, ze dne 2.5.2007

<http://www.ippc.cz/obsah/viewtopic.php?t=85&base=2|0>, ze dne 20.11.2008

[http://www.mzp.cz/www/ippc.nsf/4d65f75a0a948539c1256d5500435671/ae74a293725bf53fc1256cda00351ecd/\\$FILE/IPPC_stanoviska_souhrn_kategorie_2008_lall.Q.pdf](http://www.mzp.cz/www/ippc.nsf/4d65f75a0a948539c1256d5500435671/ae74a293725bf53fc1256cda00351ecd/$FILE/IPPC_stanoviska_souhrn_kategorie_2008_lall.Q.pdf), ze dne 24.9.2008

10. Příloha

Zásadní výklady k právním předpisům za rok 2007 a první polovinu roku 2008

Kategorie 6.4.

a) jatka o kapacitě porážky větší než 50 t jatečně opracovaných těl denně,

b) zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv

- z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně

- z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí),

Dopis OPVI MŽP č.j. 90428/ENV/07 ze dne 3. 1. 2007

Pro výrobu minerálních a vitamínových krmných směsí a premixů se používají krmné suroviny a doplňkové látky. Z rostlinných krmných surovin se používají žitné otruby a to jako nosič vitamínů a doplňkových látek u některých výrobců. Ostatní suroviny jsou minerálního původu. Pro tuto činnost je relevantní kategorie 6.4.b), která je definovaná jako: „Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).“ Vzhledem k tomu, že v zařízení je výrobní kapacita 30 t/den, lze konstatovat, že toto zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci. Pro výrobu kompletních mléčných krmných směsí se používají krmné suroviny a doplňkové látky.

Z rostlinných krmných surovin se používají suroviny zpracovatelského průmyslu (rostlinné tuky, sojový bílkovinný koncentrát a sojová mouka) a z živočišných krmných surovin sušené krmné suroviny mléčného původu. Sušené krmné suroviny mléčného původu jsou dodávány ze sušáren mléka a syrovátky, jedná se o mléčné výrobky v sušeném stavu (např. sušená syrovátka, sušené podmásli, sušené odtučněné mléko). Pro tuto činnost je relevantní kategorie 6.4.b), která je definovaná jako: „Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně.“ Vzhledem k tomu, že v zařízení je výrobní kapacita 25 t/den, lze konstatovat, že toto zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci. Zařízení nenaplnuje ani znění kategorie 6.4.c) přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci (vzhledem k nedostatečné kapacitě).

Dopis OPVI MŽP č.j. 5477/ENV/07 ze dne 22. 1. 2007

Pro zařízení cukrovar je relevantní kategorie 6.4.b) (druhá odrážka), která je definovaná jako: „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).“ Zákon vyžaduje stanovení denní výrobní kapacity v průměru za čtvrtletí. Výrobní kapacita je pro tuto kategorii zařízení definována jako skutečně vyrobené množství hotových výrobků. Pro správné posouzení zařazení zařízení pod režim zákona o integrované prevenci je rozhodující vypočítat průměrnou hodnotu vyrobeného množství krmiv nebo potravin za čtvrtletí. Průměr za čtvrtletí je definován jako podíl skutečně vyrobeného množství hotových výrobků za čtvrtletí a celkového počtu pracovních dnů za čtvrtletí. Předmětem činnosti cukrovaru je výroba dvou hotových výrobků – cukru a cukrovarnických řízků, které se vyrábí z rostlinné suroviny cukrovky. Cukrovar je rozhodnutím Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského zaevidován jako krmivářský podnik a získal oprávnění prodávat cukrovarské vyloužené řízky pro krmné účely. V roce 2006 bylo za kampaň (3. 10. 2006 – 17. 12. 2006) vyrobeno 27 487 t cukru a cca 42 000 t vyloužených řízků. Prahová hodnota 300 t denně hotových výrobků byla překročena a provozovatel zařízení má povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 8971/ENV/07 ze dne 5. 2. 2007

Společnost provozuje níže uvedené objekty:

Obilné silo o projektované kapacitě 2 500 t/rok s výrobnou krmných směsí:

- technologické zařízení obilního sila umožňuje skladování obilí a zároveň výrobu krmných směsí v sypkém stavu,

- technologie mícháreny krmiv má instalovanou roční výrobní kapacitu 12 000 t ve dvousměnném provozu (48 t denně).

Obilné silo o projektované kapacitě 21 000 t/rok; silo slouží jako sklad k uskladnění a sušení obilí a osiv, součástí sila je sušička obilí.

Obilné silo na ječmen o projektované skladovací kapacitě 3 000 t/rok.

V zařízení probíhá výroba krmných směsí pro prasata, drůbež a ostatní zvířata, skladování a prodej obilovin. Zákon definuje povinnost pro provozovatele, kteří vyrábějí krmiva a splňují další podmínky stanovené zákonem (kapacita zařízení) získat integrované povolení. Za suroviny je nutné považovat jakékoli materiály, ať již zpracované nebo nikoli, které jsou používány jako vstupy do výroby. Vstupními surovinami pro výrobu krmných směsí jsou suroviny rostlinného původu (např. pšenice, ječmen, oves, kukuřice, luštěniny, krmná mouka, otruby, ostatní mlýnské krmné suroviny, sojový extrahovaný šrot, řepkový extrahovaný šrot a výlisky, ostatní krmné suroviny z olejnatých semen, sladový květ), živočišného původu (rybí moučka) a sušená syrovátka.

Pro zařízení je relevantní kategorie 6.4.b) – první odrážka: „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně.“ Projektovaná výrobní kapacita výroby krmných směsí 48 tun za den, zákonem stanovená hranice 75 t hotových výrobků denně není překročena a je tedy možné konstatovat, že toto zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci.

Pro zařízení by připadala v úvahu i kategorie 6.4.c), která je definována jako zařízení na úpravu a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok). Kategorie 6.4.c) zahrnuje i zařízení používající jako vstupní surovinu syrovátku, sušené mléko atd. Jelikož množství syrovátky jako vstupní suroviny dosahuje dle Vašich informací maximálně 14 tun ročně, není naplněna dílčí bodu 6.4.c) zákona o integrované prevenci.

Obilní silo slouží jako skladovací zařízení obilovin a olejnin, které jsou určeny k výrobě potravin a krmiv. Ve skladovacích zařízeních se nachází sušička obilovin a čistička obilovin s hodinovým výkonem 40 a 50 t/hod, na zařízeních se zpracovávají uskladněné komodity pro následný prodej – sladovnické ječmeny, kukuřice, pšenice pro dodávku do mlýnů k výrobě potravin, dále řepka a obiloviny pro výrobu krmných směsí. V případě sušení a čištění obilí se jedná o předúpravu suroviny. Výstupem ze zařízení není potravina nebo krmivo, ale usušené a vyčištěné obilí, které je považováno za surovinu pro další výroby. Pokud se jedná o samostatná zařízení, nelze je zařazovat do kategorie 6.4.b) zákona o integrované prevenci. Pokud jsou sušárny (čističky) obilí součástí výroby potravin nebo krmiv, jsou zařazovány k zařízením mimo rámec přílohy č. 1 zákona č. 76/2002 Sb. Na nákup, skladování a prodej obilovin a olejnin bez jejich zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv se nevztahuje povinnost získat integrované povolení. Na základě dostupných údajů, které byly odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC poskytnuty, je možné konstatovat, že daná zařízení nespadají pod působnost zákona o integrované prevenci.

Dopis OPVI MŽP č.j. 9888/ENV/07 ze dne 2. 3. 2007

Pro zařízení pšeničný a žitný mlýn je relevantní kategorie 6.4.b) (druhá odrážka), která je definována jako: „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).“ Pšeničný a žitný mlýn jsou provozovány v jedné budově (ve stejném patře), mají společné vytápění, přívod vody a měřidlo. Mlýny lze považovat za jedno zařízení ve smyslu § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci, z tohoto důvodu se výrobní kapacity sčítají.

Zákon vyžaduje stanovení denní výrobní kapacity v průměru za čtvrtletí. Výrobní kapacita je pro tuto kategorii zařízení definována jako skutečně vyrobené množství hotových výrobků. Pro správné posouzení zařazení zařízení pod režim zákona o integrované prevenci je rozhodující vypočítat průměrnou hodnotu vyrobeného množství krmiv nebo potravin za čtvrtletí. Průměr za čtvrtletí je definován jako podíl skutečně vyrobeného množství hotových výrobků za čtvrtletí a celkového počtu pracovních dnů za čtvrtletí (dnů, kdy bylo zařízení v provozu).

Předmětem činnosti společnosti je výroba hotových mlynářských výrobků, které jsou vyráběny z rostlinných surovin - pšenice a žito. Před zpracováním se pšenice nebo žito čistí suchou cestou. Poté se provádí zvlhčování a odležování obilí, po opracování povrchu obilí se zrno mele na válcových stolicích a produkty se získávají tříděním podle velikosti částic a obsahu minerálních látek na vysévacích strojích. Podle zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, lze potraviny definovat jako „látky určené ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky“.

V roce 2005 dosahovala maximální výrobní kapacita 285,9 t mlynářských výrobků denně (za II. čtvrtletí) a v roce 2006 dosahovala maximální výrobní kapacita 281,7 t mlynářských výrobků denně (za II. čtvrtletí). Na základě dostupných údajů, které byly odboru posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC poskytnuty, je možné konstatovat, že zákonem stanovená prahová hranice 300 t hotových výrobků denně není překročena, a proto dané zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci a provozovateli tohoto zařízení nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 17058/ENV/07 ze dne 2. 3. 2007

Technologické zařízení na výrobu rybí moučky sestává z příjmového žlabu vstupních surovin, šnekového dopravníku, destruktoru, odlučovače odpadních vod, jímek odpadních vod, dvourotorové míchačky, prosévacího stroje a dalších šnekových dopravníků. Jako suroviny jsou do zařízení přijímány vedlejší produkty živočišného původu z ryb, získané ze závodů vyrábějících produkty k lidské spotřebě z ryb, a kukuřičný šrot. Výsledným produktem je rybí moučka, která je následně využívána jako krmná surovina pro výrobu krmných směsí. Výrobní kapacita zařízení je 20 tun hotových výrobků denně. Projektovaná kapacita je 20 tun vstupních vedlejších živočišných produktů a 10 tun kukuřice za den, tj. celkem 30 tun surovin denně. Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro dané zařízení je relevantní kategorie 6.4.b) (první odrážka), která zní „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně, a kategorie 6.5. Nejlepší dostupné techniky (tzv. BAT) pro výrobu rybí moučky jsou předmětem referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (tzv. BREF) pro jatka a průmysl zpracovávající vedlejší živočišné produkty.

Zákon o krmivech č. 91/1996 Sb. v platném znění definuje krmiva jako „produkty rostlinného nebo živočišného původu čerstvé nebo konzervované a produkty jejich průmyslového zpracování, jakož i organické a anorganické látky s přidáním doplňkových látek nebo bez přidání, které jsou určeny ke krmení zvířat samostatně nebo ve směsích“, a krmné suroviny jako „krmiva, která jsou určena pro přímé použití ke krmení zvířat v původním stavu nebo po úpravě, dále k výrobě krmných směsí nebo jako nosiče pro výrobu premixů“.

Výše uvedené zařízení vyrábí krmnou surovinu z živočišných surovin (rybí moučku) a jeho výrobní kapacita je 20 tun hotových výrobků denně. Z poskytnutých údajů vyplývá, že zákonem stanovená prahová hranice 75 t hotových výrobků denně není překročena, a proto dané zařízení nelze zařadit do kategorie 6.4.b) zákona.

Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ Výše uvedené zařízení využívá vedlejší živočišné produkty, získané ze závodů vyrábějících produkty k lidské spotřebě z ryb. Projektovaná kapacita zařízení je vyšší než 10 tun denně. Na základě dostupných informací lze výše uvedené zařízení zařadit do kategorie 6.5. zákona. Jeho provozovatel má povinnost získat integrované povolení a provozovat ho v souladu se zákonem o integrované prevenci.

Dopis OPVI MŽP č.j. 22163 /ENV/07 ze dne 20. 3. 2007

V zařízení probíhá výroba krmných směsí. Vstupními surovinami pro výrobu krmných směsí jsou rostlinné suroviny a suroviny s obsahem mléčné bílkoviny. Pro dané zařízení je relevantní kategorie 6.4.b) (druhá odrážka), která je definována jako: „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).“ Zařízení bylo v provozu 37,5 hodin týdně při dvousměnném pracovním režimu a nebylo v provozu o víkendech a státních svátcích a maximální výrobní kapacita dosahovala 240,6 tun za rok 2006. Je zřejmé, že zákonem stanovená prahová hranice 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí) není překročena. Pro dané zařízení by připadala v úvahu i kategorie 6.4.c), která je definována jako „zařízení na úpravu a zpracování mléka, kde množství odebíraného mléka je větší než 200 t denně (v průměru za rok)“. Kategorie 6.4. c) zahrnuje i zařízení používající jako vstupní surovinu syrovátku, sušené mléko atd. a objem těchto surovin se počítá s množstvím vstupujícího mléka. V těchto případech jde v podstatě z hlediska emisí a dalších dopadů na životní prostředí stále o zpracování mléka, které bylo pouze předupraveno do jiné formy. Jelikož množství surovin mléčného původu, které jsou součástí vyráběných krmných směsí, dosahovalo 183,9 tun za rok 2006, není naplněna dílčí část 6.4.c) zákona o integrované prevenci.

Zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci a provozovateli tohoto zařízení nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 23527/ENV/07 ze dne 24. 4. 2007 a dopis OPVI MŽP č.j. 38256/ENV/07 ze dne 24. 5.2007

Zařízením je výrobní krmných směsí a provozovna, kde dochází k míchání již vyrobených granulí a jejich balení. Krmné směsi jsou vyráběny ze směsí živočišných a rostlinných surovin. Skutečná výrobní (maximální) kapacita je 50 t za den (resp. 1000 t za měsíc). Dále byla žádost o stanovisko, které se týká provozu umístěného v jiné obci, který odebírá od výroby vyrobené granule krmných směsí. V tomto provozu je prováděno balení krmiv do malospotřebitelských obalů. Kapacita tohoto zařízení je nad 75 t za den. Jsou zde míchány různé granule krmiv v různých poměrech a baleny. Tím je násoben sortiment produkovaných krmiv.

Z hlediska zákona o integrované prevenci je pro výrobu krmných směsí relevantní kategorie 6.4.b) (první odrážka) - „Zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně“. Popsaná výrobní krmných směsí nespadá do kategorie 6.4.b) přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci z důvodu nepřekročení prahové hodnoty pro kapacitu zařízení. Pokud by došlo k navýšení denní kapacity provozovny nad 75 t (např. výměna výrobního zařízení), je nutné si zažádat o vydání integrovaného povolení.

Provoz v jiné obci odebírá od předchozí provozovny vyrobené granule krmných směsí. Jestliže se jedná pouze o míchání již vyrobených granulí v různém poměru a následném balení nelze tuto provozovnu považovat za zařízení na úpravu nebo zpracování za účelem výroby krmiv nebo krmných směsí z živočišných surovin, a proto nespadá pod zákon o integrované prevenci. Posuzované provozovny nespadají do kompetence zákona č. 76/2002 Sb.

Dopis OPVI MŽP č.j. 40675/ENV/07 ze dne 21. 6. 2007

Společnost provozuje výrobu krmiv. Předmětná výroba krmiv zahrnuje zásobníky, dopravní cesty, míchací zařízení (1 t) o udávaném výkonu 5 t/hod., granulační lis o výkonu 3 t/hod., chladicí kolonu, pytlovací váhu, vyvíječ páry, nástřík okyselovačů a olejů. Výroba je provozována ve dvou směnech, tj. 16 hodin denně v pracovní dny včetně svátků (tj. 4 160 hodin za rok).

Vstupními surovinami do výroby krmiv jsou především suroviny rostlinného původu: obiloviny, luštěniny, mlýnské výrobky, suroviny z olejnatých semen, dále krmiva živočišného původu (v minulosti rybí moučka, aktuálně sušená krev) a doplňková minerální krmiva. Celková spotřeba surovin byla za rok 2005 – 6700 t, za rok 2006 - 7524 t. Tato množství odpovídají i produkci výrobků za uvedené roky v tunách. Výrobky se liší složením, maximální podíl surovin živočišného původu nepřesáhl ve sledovaných letech 2,5 %, celková spotřeba surovin živočišného původu byla 60 t v roce 2005 a 75 t v roce 2006 (suroviny živočišného původu byly použity pouze u tří výrobků z celkových 14 vyrobených).

Technologický proces výroby krmiv je limitován výkonem granulačního lisu, který činí 3 tuny za hodinu (tj. teoretická výrobní kapacita 72 tun za 24 hodin). Denně je prováděna údržba v rozsahu půl hodiny za směnu a při výrobě krmných směsí pro drůbež je třeba z důvodu použití antikokcidik provést po ukončení výroby čištění výrobní linky krmnými otrubami, což odpovídá rovněž cca půl hodině odstávky. Tyto odstávky snižují výše uvedenou teoretickou denní výrobní kapacitu zařízení. Z předložených údajů vyplývá, že zařízení v současném stavu nedosahuje limitní prahové hodnoty 75 tun hotových výrobků z živočišných surovin denně pro zařazení do kategorie 6.4.b), odrážky první, citace viz. výše. Suroviny rostlinného původu jsou u 11 uváděných výrobků používány ze 100 %, u výše popisovaných tří výrobků z 97,5 %. Podle předložených údajů o měsíční produkci výrobků za roky 2005 a 2006 byla denní produkce výrobků 29,3 tuny nebo méně. Tato produkce nedosahuje v zákoně uvedené prahové hodnoty 300 tun hotových výrobků z rostlinných surovin denně. Předložené údaje nepodporují možnost zařazení této výroby do kategorie 6.4.b), odrážky druhé, citace viz. výše.

Daná výrobní krmiv nespadá do působnosti zákona o integrované prevenci a provozovateli tohoto zařízení nevzniká povinnost získat integrované povolení. Pokud ovšem dojde ke změnám, které by znamenaly překročení výše uvedených prahových hodnot, spadá takové zařízení pod režim zákona o integrované prevenci a provozovateli vzniká povinnost mít pro provoz takového zařízení integrované povolení. Provozovat zařízení podle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci bez integrovaného povolení zakazuje § 16, odst. 2 zákona o integrované prevenci.

Dopis OPVI MŽP č.j. 46258/ENV/07 ze dne 26. 6. 2007

Výklad k aplikaci kategorie 6.4.b). Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro výrobce potravin a krmiv je

určující znění kategorie 6.4.b) zákona, která je definována jako zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv:

- z živočišných surovin (jiných než mléka), o výrobní kapacitě větší než 75 t hotových výrobků denně,
- z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).

Zákon definuje povinnost pro provozovatele, kteří vyrábějí krmiva a splňují další podmínky stanovené zákonem (kapacita zařízení) získat integrované povolení. Za suroviny je nutné považovat jakékoli materiály, ať již zpracované nebo nikoli, které jsou používány jako vstupy do výroby. V případě výroby potravin a krmiv z živočišných surovin (jiných než mléka) zákon o integrované prevenci vyžaduje stanovení denní výrobní kapacity. Uvedená prahová hodnota (75 t/den) je udávána ve vztahu k projektované výrobní kapacitě zařízení (maximální možná dle technologických parametrů zařízení).

V případě výroby potravin a krmiv z rostlinných surovin zákon o integrované prevenci vyžaduje stanovení denní výrobní kapacity v průměru za čtvrtletí. Výrobní kapacita je pro tuto kategorii zařízení definována jako skutečně vyrobené množství hotových výrobků. Pro správné posouzení zařízení pod režim zákona o integrované prevenci je rozhodující vypočítat průměrnou hodnotu vyrobeného množství krmiv nebo potravin za čtvrtletí. Průměr za čtvrtletí je definován jako podíl skutečně vyrobeného množství hotových výrobků za čtvrtletí a celkového počtu dnů za čtvrtletí, kdy bylo zařízení v provozu.

V této souvislosti je nutné upozornit na fakt, že v současné době je na úrovni Evropské unie intenzivně řešena mimo jiné právě otázka stanovení výrobních kapacit zařízení s ohledem na organizaci práce. Podle předběžných výsledků diskuse bude snaha EU určovat výrobní kapacitu jako maximální kapacitu, kterou lze technicky v zařízení dosáhnout bez ohledu na organizaci práce. Pokud bude dosaženo shody mezi členskými státy, budou následně závazná pravidla aplikována i v České republice.

Pokud dojde k překročení výše uvedené výrobní kapacity zařízení (i v jediném čtvrtletí), spadá takové zařízení pod režim zákona o integrované prevenci a provozovateli daného zařízení vzniká povinnost mít pro provoz takového zařízení integrované povolení. Provoz zařízení dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci by bez integrovaného povolení nebyl možný.

Dopis OPVI MŽP č.j. 47004/ENV/07 ze dne 20. 7. 2007

Předmětem činnosti společnosti je výroba piva a ječného sladu. Základními surovinami pro výrobu piva jsou voda, slad a chmel. Surovinou pro výrobu sladu je sladovnický ječmen.

Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro dané zařízení je relevantní kategorie 6.4.b) (druhá odrážka), která je definována jako: „zařízení na úpravu a zpracování za účelem výroby potravin nebo krmiv z rostlinných surovin, o výrobní kapacitě větší než 300 t hotových výrobků denně (v průměru za čtvrtletí).“ Definice potravin je uvedena v zákoně č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů: „potraviny jsou látky určené ke spotřebě člověkem v nezměněném nebo upraveném stavu jako jídlo nebo nápoj, nejde-li o léčiva a omamné nebo psychotropní látky“.

Výrobu piva a ječného sladu lze považovat za výrobu v rámci jednoho zařízení ve smyslu § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci (mají stejného provozovatele, jsou provozovány v jednom provozním areálu a slad, který se v pivovaru vyrábí, je posléze používán jako vstupní surovina pro výrobu piva). Z tohoto důvodu se výrobní kapacity sčítají.

Pro správné posouzení zařízení pod režim zákona o integrované prevenci je rozhodující vypočítat průměrnou hodnotu vyrobeného množství krmiv nebo potravin za čtvrtletí. Průměr za čtvrtletí je definován jako podíl skutečně vyrobeného množství hotových výrobků za čtvrtletí a celkového počtu pracovních dnů za čtvrtletí (dnů, kdy bylo zařízení v provozu). Dle získaných informací dosahovala v roce 2006 maximální výrobní kapacita 48,8 t výrobků denně (za I. čtvrtletí) a v prvním pololetí roku 2007 dosahovala maximální výrobní kapacita 29,7 t výrobků denně (za I. čtvrtletí). Zákonem stanovená prahová hranice 300 t hotových výrobků denně není překročena, a proto dané zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci a provozovateli tohoto zařízení nevzniká povinnost získat integrované povolení.

6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.

Dopis OPVI MŽP č.j. 5900/ENV/07 ze dne 19. 2. 2007

Společnost provozuje výrobní zařízení k využívání odpadů „Zpracování organických odpadů biofermentací“. Podle zákona o odpadech č. 185/2001 Sb., se jedná o činnost využívání odpadů ve smyslu přílohy č. 3 zákona o odpadech dle kódu R 3. Výsledkem zpracování odpadů jsou registrované produkty určené k oběhu a komerčnímu využití - organické hnojivo a průmyslový kompost. Do zařízení je možné přijímat a nakládat podle Katalogu odpadů (vyhláška MŽP č. 381/2001 Sb.) odpady jak rostlinného, tak živočišného původu. Projektovaná kapacita zařízení je 20 000 t/rok zpracovaného odpadu.

Pro danou technologii není relevantní kategorie 5.3., která zní „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“, ale kategorie 6.5., která je vymezena jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 tun denně“. Zařízení k využívání odpadů „Zpracování organických odpadů biofermentací“ spadá pod působnost zákona č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci. Vzniká zde tedy povinnost získat pro provoz takového zařízení integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 17058/ENV/07 ze dne 2. 3. 2007 – viz. kategorie 6.4.b)

Dopis OPVI MŽP č.j. 10592/ENV/07 ze dne 6. 3. 2007

Společnost provozuje bioplynovou stanici. V roce 2006 byl zahájen zkušební provoz na stavbě „kofermentace fytomasy v bioplynové stanici“. Stavba zahrnuje instalaci dvou reaktorů, které produkují bioplyn a výstupní produkt, tzv. digestát. Výroba elektřiny při produkci bioplynu 4500 m³/den dosahuje až 9000 kWh/den. Denní zkušební vsázka vstupních surovin (při průměrné době zdržení cca 50 dnů v reaktorech pracujících v anaerobním režimu) činí:

- masokostní moučka (z kafilerie) 8 t/den
- kal z ČOV celulózky (Biocel Paskov) 24 t/den
- travní hmota 5 t/den
- tzv. „glycerinová fáze“ 4 t/den
- prasečí kejda 40 m³ /den

Pro technologii, která se týká bioplynové stanice je relevantní kategorie 6.5., která je vymezena jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 tun denně“. Z přehledu denní vsázky je zřejmé, že odpadů živočišného původu může tato bioplynová stanice zpracovávat více než 10 t denně.

Referenční dokument o nejlepších dostupných technikách (tzv. BREF) pro jatka a zařízení k nakládání s vedlejšími živočišnými produkty se zabývá kategoriemi 6.4.a) a 6.5. přílohy č. 1 zákona. BREF zahrnuje široký rozsah činností s vedlejšími produkty. Patří mezi ně i výroba bioplynu a kompostování. Podle BREFu pojem „živočišný odpad“ můžeme pro uvedenou kategorii chápat zejména ve smyslu pojmu „vedlejší živočišný produkt“.

Pojem „vedlejší živočišný produkt“ je definován v nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1774/2002, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě: „Vedlejší živočišné produkty jsou celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu.“ Nařízení rozděluje vedlejší živočišné produkty do tří kategorií. Do materiálu kategorie 2 zařazujeme např. hnůj a obsah trávicího traktu. Do materiálu kategorie 3 je možné zařadit např. části poražených zvířat nebo kuchyňský odpad.

Bioplynové stanice a kompostárny, které využívají vedlejší živočišné produkty s kapacitou zpracování větší než 10 t denně lze zařadit do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona. Provozovatelé takových zařízení mají povinnost získat integrované povolení a provozovat ho v souladu se zákonem o integrované prevenci. Na základě dostupných údajů, které byly oddělení IPPC poskytnuty je možné konstatovat, že „Kofermentace fytomasy v Bioplynové stanici“ spadá pod působnost zákona č. 76/2002 Sb. o integrované prevenci. Vzniká zde tedy povinnost získat pro provoz takového zařízení integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 27315/ENV/07 ze dne 9. 5. 2007

V kompostárně je používán aerobní fermentor EWA (Ecological Waste Apparatus), který slouží ke zpracování, přeměně a hygienizaci biologicky rozložitelných odpadů na výrobek ve formě kompostu metodou rychlé intenzivní automaticky řízené aerobní termofilní fermentace. Maximální hmotnost zakládky je uváděna 12 tun. Doba zdržení jedné zakládky v aerobním fermentoru je 5 dnů. Receptura zakládky pro aerobní fermentor EWA následující:

Typ materiálu	- Množství (t)	- Procentuální podíl
Zbytky z kuchyní a stravoven	- 4 t	- 33 %
Kal z ČOV	- 5 t	- 42 %
Sláma/stařina z luk	- 2 t	- 16,5 %
Piliny/listí	- 1 t	- 8,5 %
Celkem	- 12 t	- 100 %

Pro zařízení tohoto typu je relevantní kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona. Kategorie je definována jako „Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 tun denně“. Jelikož uváděná vsázka nenaplnuje z kapacitních důvodů definici kategorie 6.5. zákona je zřejmé, že posuzovaná kompostárna nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci. Je ovšem nutné upozornit na to, že pokud kapacita zařízení přesáhne při odstraňování nebo využití prahovou hodnotu 10 tun konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu denně, například změnou stávajícího provozního využití, spadá takové zařízení pod režim zákona o integrované prevenci a vzniká povinnost získat pro provoz takového zařízení integrované povolení. Provoz zařízení dle přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci bez integrovaného povolení není možný.

Dopis OPVI MŽP č.j. 28313/ENV/07 ze dne 11. 5. 2007

Předpokládanou vstupní surovinou pro anaerobní zpracování na bioplynové stanici by měly být:

- tráva, siláž, senáž – celkem cca 100 t/rok,
- biologicky rozložitelné odpady neklasifikované jako nebezpečné, nevyžadující hygienizaci (pivovarské mláto, zelenina, ovoce, pečivo) – kapacita cca 4 400 t/rok, tj. cca 12 t/den,
- statková hnojiva (prasečí kejda) – cca 17 000 t/rok, tj. cca 46,6 t/den,
- odpady živočišného původu (jateční odpady, krev, odpady z kuchyní, restaurací a jídelen, odpady z mlékáren (kategorie 2 a 3 dle nařízení Evropského parlamentu a Rady 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě)) – kapacita cca 2 900 t/rok, tj. cca 8 t/den.

Pro předmětnou bioplynovou stanici jsou relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“

V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): „Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.“

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako „celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Rozdělení vedlejších živočišných produktů je provedeno do tří kategorií podle míry potenciálního rizika na zdraví člověka. Pro účely využití vedlejších živočišných produktů v bioplynových stanicích jsou povoleny materiály 2. a 3. kategorie. Materiálem 2. kategorie je dle tohoto nařízení i hnůj (definovaný jako „veškerý trus a/nebo moč hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky nebo guáno zpracované nebo nezpracované v souladu s kapitolou III přílohy VIII nebo jinak zpracované v zařízení na výrobu bioplynu nebo v kompostárně“). S ohledem na skutečnost, že v předmětné bioplynové stanici hnůj, resp. prasečí kejda neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech v platném znění).

Předmětná bioplynová stanice bude zpracovávat odpady živočišného původu o kapacitě cca 8 t denně. Z toho důvodu lze konstatovat, že výše uvedené zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. zákona. Pokud by však došlo k navýšení množství zpracovávaných odpadů živočišného původu a

byla by překročena prahová hodnota 10 t denně, pro provozovatele bioplynové stanice by vznikla povinnost získat integrované povolení.

Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice je kogenerační jednotka, kde dochází ke spalování bioplynu a k výrobě tepelné a elektrické energie. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 1.1. a pro provozovatele nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 36799/ENV/07 ze dne 11. 5. 2007

Zařízení bude pracovat na principu anaerobní digesce bioodpadu, kdy anaerobní bakterie ve fermentoru přeměňují uhlík v bioodpadu na metan o oxid uhličitý (směs plynů, získaná popsányými postupy, bývá běžně označována jako bioplyn – viz např. vyhláška č. 482/2005 Sb. § 2 písm. e)). Plyný produkt je využit v kogenerační jednotce k výrobě elektrické a tepelné energie. Substrát z fermentace je zpracován na kompost, zbytkový odpad je ukládán na skládce.

Maximální kapacita zařízení nepřesáhne 15 000 tun za rok. Konfiskáty živočišného původu nebudou do zařízení přijímány. Podle kvalifikovaného odhadu budoucího provozovatele budou cca 7 tun denně z celkového množství zpracovávaného odpadu tvořit biologicky rozložitelné odpady z kuchyní a stravoven. Množství může být případně překročeno, protože technologie zařízení to umožňuje.

Pro popsané průmyslové činnosti připadá v úvahu zařazení pod kategorii 6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně zákona. Kuchyňské odpady určené k použití v závodech na výrobu bioplynu nebo ke kompostování se považují podle článku 6 odstavce 2 písm. g) nařízení č. 1774/2002 o hygienických pravidlech pro vedlejší produkty živočišného původu, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu za vedlejší produkt živočišného původu. Vedlejším produktem živočišného původu se rozumí celá mrtvá těla zvířat nebo jejich části nebo produkty živočišného původu uvedené v člancích 4, 5 a 6 nařízení, které nejsou určeny pro lidskou spotřebu včetně vajíček, embryí a spermatu.

Kapacita zpracovávaných kuchyňských odpadů nedosahuje kapacity určené zákonem a proto se na připravované zařízení (při zachování množství jednotlivých vstupů) povinnost získat integrované povolení nevztahuje (pokud v zařízení neprobíhá ani jiná průmyslová činnost popsaná v příloze č. 1 zákona). Provozovatel však má možnost žádat o integrované povolení dobrovolně.

Pokud by došlo k jakýmkoli změnám a v zařízení by bylo zpracováváno více než 10 tun kuchyňského odpadu denně vyžadujícího hygienizaci (zda zpracovávaný kuchyňský odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou), konfiskátů živočišného původu či živočišného odpadu zařízení by pak naplňovalo dikci kategorie 6.5. zákona.

Vzhledem k charakteru údajů (zařízení je prezentováno ve fázi projektu, složení vstupních odpadů se může měnit) se toto stanovisko MŽP striktně vztahuje k předpokládanému složení a množství odpadů.

Dopis OPVI MŽP č.j. 35512/ENV/07 ze dne 16. 5. 2007

V zemědělské bioplynové stanici budou jako primární zdroj energie použity energetické rostliny a statková hnojiva. Předpokládané vstupní suroviny pro anaerobní zpracování na bioplynové stanici by měly být:

- trávni senáže – celkem 3200 t/rok,
- kukuřičné siláže – celkem 4540 t/rok,
- statková hnojiva (keřda skotu) – 7000 t/rok,
- hnůj – celkem 10000 t/rok.

Energetické rostliny budou konzervovány v místě stanice v senážním žlabu a skladovány k použití v bioplynové stanici. Keřda bude čerpána denně z produkční stáje dojnic a bude dočasně skladována v příjmové čerpací jímce, hnůj bude navážen ze stáje do přijímací jímky. Kukuřičná siláž, senáž je cíleně pěstována jako energetická plodina. Tyto vstupní materiály pochází z vlastní zemědělské produkce provozovatele a jiné materiály zde nebudou zpracovány.

Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro předmětnou bioplynovou stanici jsou relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci je

definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): „Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.“

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako „celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Rozdělení vedlejších živočišných produktů je provedeno do tří kategorií podle míry potenciálního rizika na zdraví člověka. Pro účely využití vedlejších živočišných produktů v bioplynových stanicích jsou povoleny materiály 2. a 3. kategorie. Materiálem 2. kategorie je dle tohoto nařízení i hnůj (definovaný jako „veškerý trus a/nebo moč hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky nebo guáno zpracované nebo nezpracované v souladu s kapitolou III přílohy VIII nebo jinak zpracované v zařízení na výrobu bioplynu nebo v kompostárně“). S ohledem na skutečnost, že v předmětné bioplynové stanici hnůj, resp. kejda skotu neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění.

Předmětná bioplynová stanice nebude zpracovávat odpady živočišného původu. Z tohoto důvodu lze konstatovat, že výše uvedené zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Pokud by však došlo ke zpracovávání odpadů živočišného původu a byla by překročena prahová hodnota 10 t denně, pro provozovatele bioplynové stanice by vznikla povinnost získat integrované povolení.

Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. V souladu s přesnou textací směrnice o IPPC, lze kategorii aplikovat na činnosti vymezené body D8 a D9 přílohy IIA směrnice 75/442/EEC o odpadech. Předmětná kategorie tedy zahrnuje zařízení odstraňující odpady neklasifikované jako nebezpečné postupy, které odpovídají kódům D8 (biologická úprava jinde v této příloze nespecifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým z postupů uvedených pod označením D1 až D12) a D9 (fyzikálně-chemická úprava jinde v této příloze nespecifikovaná, jejímž konečným produktem jsou sloučeniny nebo směsi, které se odstraňují některým z postupů uvedených pod označením D1 až D12 (např. odpařování, sušení, kalcinace)) podle přílohy č. 4 zákona č. 185/2001 Sb., o kapacitě větší než 50 t denně. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nedochází k odstraňování odpadů, ale k jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice je kogenerační jednotka, kde dochází ke spalování bioplynu a k výrobě tepelné a elektrické energie. Kogenerační jednotka má elektrický výkon 526 kW a tepelný výkon 566 kW. Vyrobená elektrická energie bude dodávána do rozvodné sítě, teplo bude využíváno pro vytápění stávajících objektů v zemědělském areálu. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto dané zařízení nespadá do působnosti kategorie 1.1. zákona o integrované prevenci.

Dané zařízení nespadá pod působnost zákona o integrované prevenci a provozovateli tohoto zařízení nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 28793/ENV/07 ze dne 16. 5. 2007

Maximální kapacita zařízení kompostárny je 100 tun zpracovávaného odpadu za den. Zařízení slouží pro využívání odpadů kategorie O. Hlavní výstup ze zařízení je výrobkem – provozovatel má prohlášení o shodě. Mezi využívané odpady patří, mimo jiné, odpad kat. číslo 020106 Zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kat. číslo 200108 biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven a kat. číslo 200125 Jedlý tuk a olej.

Pokud v předmětné kompostárně zvířecí trus, moč a hnůj neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění.

Pro popsané průmyslové činnosti připadá v úvahu zařazení pod kategorie 5.3. Zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně a 6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně přílohy č. 1 zákona.

V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Příslušným materiálem jsou dle tohoto nařízení kuchyňské odpady určené k použití v závodech na výrobu bioplynu nebo ke kompostování (článek 6 odstavce 2 písm. g)).

Vzhledem k tomu, že v kompostárně nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Pokud kapacita zpracovávaných kuchyňských odpadů vyžadujících hygienizaci nedosahuje kapacity určené zákonem (10 tun denně), tak se na popisované zařízení povinnost získat integrované povolení nevztahuje (pokud v zařízení neprobíhá ani jiná průmyslová činnost popsaná v příloze č. 1 zákona). Provozovatel však má možnost žádat o integrované povolení dobrovolně. Pokud by bylo zpracovááno více než 10 tun kuchyňského odpadu denně vyžadujícího hygienizaci (zda zpracovávaný kuchyňský odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou), konfiskátů živočišného původu či živočišného odpadu, zařízení by naplňovalo dikci kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona a provozovatel by měl za povinnost získat integrované povolení do 30. října 2007.

Vzhledem k charakteru údajů se toto stanovisko MŽP striktně vztahuje k žádosti dané společností. MŽP nemůže na základě zasláných informací určit, zda je nutné přiložený provozní řád přepracovat na základě požadavků zákona. Zákon ani jeho prováděcí předpisy požadavky na provozní řády podrobně nespecifikují. Obecně lze říci, že provozní řád by měl být v souladu s žádostí o vydání integrovaného povolení a rozhodnutím o žádosti, což momentálně nelze posoudit, protože ani jeden ze zmíněných dokumentů není k dispozici.

Dopis OPVI MŽP č.j. 29588/ENV/07 ze dne 17. 5. 2007

Posuzovaná společnost je investorem a budoucím provozovatelem bioplynové stanice o kapacitě cca 15 000 t biomasy/rok. Jako vsázka bude využito 8 500 t chlévské mrvy/rok, 1 000 t senáže/rok a 4 500 t siláže/rok. Uvedené složky biomasy jsou produkovány a dodávány jediným subjektem, který je zároveň spoluvlastníkem zmiňované společnosti. Doposud je chlévská mrva skladována ve velkokapacitním hnojišti, odkud je následně v příslušných lhůtách v souladu se schváleným Plánem zavedení zásad správné zemědělské praxe u zdrojů znečišťování ovzduší provozovatele rozvážena na jeho pozemky. Bioplynová stanice bude výhradně zásobována zemědělskou produkcí spoluvlastníka. Bioplynová stanice bude využívat technologie tzv. "suché fermentace". Vyrobená elektrická energie bude dodávána do veřejné distribuční sítě a tepelná energie místní teplárenské společnosti. Veškeré výstupy, tj. fermentační zbytek a fugát, budou výlučně spoluvlastníkem použity jako statkové hnojivo na zemědělských pozemcích, které obhospodařuje.

Z hlediska zákona o integrované prevenci je pro zařízení uvedeného typu relevantní kategorie 6.5. přílohy č. 1 („Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“). Z důvodu uzavřenosti celého systému získávání vstupů pro bioplynovou stanici a jejího následného využití pro potřeby výše uvedené bioplynové stanice, přičemž i výstupy z bioplynové stanice jsou výhradně použity pro potřeby spoluvlastníka společnosti a výhradního dodavatele vstupních surovin, nejedná se o zařízení, které spadá do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci.

Pokud by došlo k jakýmkoliv změnám (např. v zařízení by bylo zpracovááno více než 10 tun denně konfiskátů živočišného původu či živočišného odpadu), zařízení by pak naplňovalo dikci kategorie 6.5. zákona o integrované prevenci.

Vzhledem k charakteru údajů (zařízení je prezentováno ve fázi před realizací, složení vstupů se může měnit) se toto stanovisko MŽP striktně vztahuje k předpokládanému složení a množství vstupů, které byly zaslány danou společností.

Dopis OPVI MŽP č.j. 35296/ENV/07 ze dne 21. 5. 2007

V bioplynové stanici se bude denně využívat 40 tun hovězí kejdy, 40 tun prasečí kejdy, 10 tun fytomasy (vše ze zdrojů provozovatele) a 7 tun masokostní moučky od externího dodavatele.

Pro popsané průmyslové činnosti připadá v úvahu zařazení pod kategorie 5.3. Zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně a

6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně přílohy č. 1 zákona.

V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Příslušným materiálem je dle tohoto nařízení i masokostní moučka.

Pokud v předmětné bioplynové stanici zvířecí kejda neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci. Pokud kapacita zpracovávané masokostní moučky vyžadující hygienizaci (zda odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou) nedosahuje kapacity určené zákonem pro kategorii 6.5. (10 tun denně), tak se na popisované zařízení povinnost získat integrované povolení nevztahuje (pokud v zařízení neprobíhá ani jiná průmyslová činnost popsáná v příloze č. 1 zákona). Provozovatel však má možnost žádat o integrované povolení dobrovolně.

Pokud by bylo v zařízení, třeba jen zcela výjimečně a nárazově, zpracováváno více než 10 tun masokostní moučky vyžadující hygienizaci, spadá zařízení pod působnost zákona a provozovatel, pokud by si nezajistil integrované povolení před tím, než nastala popisovaná skutečnost, by se dopustil správního deliktu podle § 37 odst. 3 zákona.

Dopis OPVI MŽP č.j. 34642/ENV/07 ze dne 21. 5. 2007

Provoz bioplynové stanice bude navazovat na velkovýkrmnou prasat provozovanou stejnou společností jako bioplynová stanice. K vepřové kejdě se bude přidávat travní siláž o množství 10 000 kg denně, odpad z jatek společnosti, drůbežích jatek a masokostní moučka, vše o celkovém množství 9999 kg denně. Výstavba bioplynové stanice navazuje na již vydané integrované povolení na velkovýkrmnou prasat.

Pro popsané průmyslové činnosti připadá v úvahu zařazení pod kategorie 5.3. Zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně a 6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně přílohy č. 1 zákona. V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Příslušným materiálem jsou dle tohoto nařízení i jateční odpady (t.j. kosti, krev, střeva, maso, peří a masokost).

Pokud v předmětné bioplynové stanici zvířecí kejda neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění. Vzhledem k tomu, že v kompostárně nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci. Protože kapacita zpracovávaných jatečních odpadů vyžadujících hygienizaci (zda odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou) nedosahuje kapacity určené zákonem pro kategorii 6.5. (10 tun denně), tak se na popisované zařízení povinnost získat integrované povolení nevztahuje (pokud v zařízení neprobíhá ani jiná průmyslová činnost popsáná v příloze č. 1 zákona). Provozovatel však má možnost žádat o integrované povolení dobrovolně, což vzhledem k blízkosti hmotnosti uvažovaných vstupů – jatečních odpadů a prahové hodnoty v příslušné kategorii zákona MŽP doporučuje. Pokud by bylo v zařízení, třeba jen zcela výjimečně a nárazově, zpracováváno více než 10 tun jatečního odpadu vyžadujícího hygienizaci, spadá zařízení pod působnost zákona a provozovatel, pokud by si nezajistil integrované povolení před tím, než nastala popisovaná skutečnost, by se dopustil správního deliktu podle § 37 odst. 3 zákona.

Dopis OPVI MŽP č.j. 32188/ENV/07 ze dne 23. 5. 2007

Vstupními surovinami pro anaerobní zpracování na bioplynové stanici jsou:

- hovězí kejda – 22 tun/den,
- odpady ze zpracovny masa – 1,1 tun/den,
- travní hmota – 1,5 tun/den.

Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro předmětnou bioplynovou stanici jsou relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) v platném znění je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): „Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.“

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako „celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Rozdělení vedlejších živočišných produktů je provedeno do tří kategorií podle míry potenciálního rizika na zdraví člověka. Pro účely využití vedlejších živočišných produktů v bioplynových stanicích jsou povoleny materiály 2. a 3. kategorie. Materiálem 2. kategorie je dle tohoto nařízení i hnůj (definovaný jako „veškerý trus a/nebo moč hospodářských zvířat s podestýlkou nebo bez podestýlky nebo guáno zpracované nebo nezpracované v souladu s kapitolou III přílohy VIII nebo jinak zpracované v zařízení na výrobu bioplynu nebo v kompostárně“). S ohledem na skutečnost, že v předmětné bioplynové stanici hnůj, resp. hovězí kejda neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění.

Předmětná bioplynová stanice zpracovává odpady živočišného původu o kapacitě 1,1 t denně. Z toho důvodu výše uvedené zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. zákona. Toto stanovisko se striktně vztahuje ke složení a množství vstupů, které byly zaslány na odbor posuzování vlivů na životní prostředí a IPPC. Pokud by došlo ke změnám v zařízení a bylo by zpracováváno více než 10 tun odpadu živočišného původu denně, zařízení by pak naplňovalo dikci kategorie 6.5. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice jsou dvě kogenerační jednotky, kde dochází ke spalování bioplynu a k výrobě tepelné a elektrické energie. Kogenerační jednotky mají elektrický výkon 2 x 22 kW a tepelný výkon 2 x 45 kW. Celková účinnost je 83 %. Vyrobené teplo je využíváno k ohřevu vody na přípravu krmení a k ohřevu vody ve zpracovně masa. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 1.1. a pro provozovatele nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 34962/ENV/07 ze dne 24. 5. 2007

Předmětem dotazu je bioplynové zařízení na výrobu regenerativní energie z dorůstajících surovin. Jedná se o výstavbu bioplynového zařízení ve stávajícím zemědělském areálu. Je uvažováno s odstraněním stávajících přestárých a z větší části nevyužívaných zemědělských objektů, na jejichž místě je navrženo bioplynové zařízení s elektrickým výkonem 1 MW a termickým výkonem 1,07 MW. Plánované bioplynové zařízení je založeno na bázi mokrého procesu kvašení pro energetické zhodnocení přírodních hnojiv z chovu zvířat a dorůstajících surovin (kukuřičná, travní a obilná siláž). Způsob provozu zařízení je možný v mezofilním úseku při 25 až 42°C jakož i v termofilním úseku 42 až 55°C. Vyrobený plyn bude používán v kogenerační jednotce. Předpokládá se, že celkový vstup surovin bude 74 tun (64 t/denně siláže a zbývající část bude tvořit kejda a silážní šťávy). Z hlediska zákona o integrované prevenci je pro zařízení uvedeného typu relevantní kategorie 6.5. přílohy č. 1. Z důvodu nepřekročení prahu (10 tun/den) pro relevantní vstupy se nejedná o zařízení, které spadá do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Pokud by došlo ke změnám v zařízení a bylo by zpracováváno více než 10 tun denně konfiskátů živočišného původu či živočišného odpadu, zařízení by pak naplňovalo dikci kategorie 6.5. zákona o integrované prevenci.

Vzhledem k charakteru údajů (zařízení je prezentováno ve fázi projektu, složení vstupů se během provozu může měnit) se toto stanovisko MŽP striktně vztahuje na informace k předpokládanému složení a množství vstupů, které obdržel OPVI od zpracovatele projektové dokumentace.

Dopis OPVI MŽP č.j. 37094/ENV/07 ze dne 25. 5. 2007

Zařízení bioplynová stanice bude zpracovávat odpadní materiály a suroviny ze zemědělské výroby, rostlinnou hmotu a cukrovarnické řízky. Součástí stanice bude i linka hygienizace na úpravu a zpracování jatečných a kuchyňských odpadů a podobného biologicky rozložitelného materiálu. Produktem bude bioplyn vhodný pro spalování v kogenerační jednotce. Kogenerační jednotky budou produkovat elektrickou energii, která bude vyvedena do veřejné sítě a prodána rozvodnému závodu. Část tepla se spotřebuje na ohřev fermentoru a hygienizaci, další část bude využita v areálu zemědělské farmy a zbytek bude využit pro provoz sousedních jatek. Vyfermentovaný materiál, anaerobně stabilizovaný, je shromažďován ve skladovací nádrži. Z nádrže je kal využíván k přímé aplikaci pro zhodnocení zemědělské půdy. Mezi vstupy jsou zařazeny následující komodity:

1. Hygienizaci budou podstupovat (celkem 9,8 tun/den):
 - Produkty z jatek (8 tun/den);
 - Kuchyňský odpad (1 tuna/den);
 - Prošlé potraviny (0,8 tun/den).
2. Hygienizaci nebudou podstupovat (celkem 71,1 tun/den):
 - Hovězí hnůj (35,5 tun/den);
 - Hovězí kejda (4,2 tun/den);
 - Vepřová kejda (18 tun/den);
 - Senáž (3,4 tun/den);
 - Kukuřičná siláž (2,5 tun/den);
 - Cukrovarnické řízky (7,5 tun/den).

Z hlediska zákona o integrované prevenci je pro zařízení uvedeného typu relevantní kategorie 6.5. přílohy č. 1 („Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“).

Protože kapacita vstupů podstupujících hygienizaci – 9,8 t/den (zda odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou) nedosahuje kapacity určené zákonem pro kategorii 6.5. (10 t/den), tak se na popisované zařízení povinnost získat integrované povolení nevztahuje (pokud v zařízení neprobíhá ani jiná průmyslová činnost popsaná v příloze č. 1 zákona).

Vzhledem k charakteru údajů (zařízení je prezentováno ve fázi před dokončením, složení vstupů se během provozu může měnit) se toto stanovisko MŽP vztahuje na informace k předpokládanému složení a množství vstupů.

Dopis OPVI MŽP č.j. 44128/ENV/07 ze dne 20. 6. 2007

Bioplynová stanice bude zpracovávat vepřovou kejdu (30 t denně) a kukuřičnou siláž (14 t denně). Pro popsanou činnost připadá v úvahu zařazení do kategorie 5.3. Zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně a 6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně přílohy č. 1 zákona. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici obecně nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění, je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“. Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Materiálem tohoto charakteru jsou dle tohoto nařízení např. jateční odpady (t.j. kosti, krev, střeva, maso, peří a masokost). Pokud v předmětné bioplynové stanici zvířecí kejda neprochází hygienizací, jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), v platném znění. Zpracování statkového hnojiva nespadá do kategorie 6.5 přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci.

Pokud by bylo v zařízení, třeba jen výjimečně a nárazově, zpracováváno denně více než 10 tun konfiskátů živočišného původu nebo živočišného odpadu vyžadujících hygienizaci, spadá zařízení do působnosti zákona o integrované prevenci a provozovatel má povinnost získat integrované povolení k provozu takového zařízení (zda odpad vyžaduje hygienizaci je nutné konzultovat se Státní veterinární správou). Toto stanovisko MŽP se vztahuje pouze na údaje o uvedených vstupech (vepřová kejda, kukuřičná siláž), případné změny ve zpracovávaných položkách je třeba zohlednit při následném rozhodování o aplikaci zákona o integrované prevenci (např. zpracování jatečních odpadů apod.).

Dopis OPVI MŽP č.j. 49835/ENV/07 ze dne 17. 7. 2007

Plánovaná kapacita vstupních surovin do bioplynové stanice je celkem 45,8 t denně v tomto složení:

- vepřová kejda – 19,3 tun/den,
- kukuřičná siláž – 16,9 tun/den,
- cukrovarské řízky – 8,2 tun/den,
- travní senáž – 1,4 tun/den.

Bioplyn bude spalován v kogeneračních jednotkách o jmenovitém tepelném výkonu 0,522 MW/h (elektrický výkon 0,5 MW/h). Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice budou kogenerační jednotky, kde bude spalován bioplyn a vyráběna tepelná a elektrická energie. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 1.1. zákona o integrované prevenci a pro provozovatele nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Příloha č. 1 zákona o integrované prevenci specifikuje kategorie zařízení, která jsou zařazena pod proces integrovaného povolování. Pro předmětnou bioplynovou stanici jsou relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ Vepřová kejda je považována za statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění. Podle § 2 písm. b) se statkovým hnojivem rozumí hnůj, hnojuvka, močůvka, kejda, sláma, jakož i jiné zbytky rostlinného původu a další vedlejší produkty vzniklé chovem hospodářských zvířat, vznikající zejména v zemědělské prvovýrobě, nejsou-li dále upravovány. Podle § 1 odst. 1 se tento zákon vztahuje i na hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty, určené k použití jako suroviny k dalšímu zpracování. V bioplynové stanici nebudou odstraňovány ani využívány konfiskáty živočišného původu ani živočišný odpad, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci.

Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nebude docházet k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Dopis OPVI MŽP č.j. 67638/ENV/07 ze dne 17. 10. 2007

Roční kapacita zařízení průmyslové kompostárny je 2.200 tun zpracovávaného odpadu za rok. Mezi možné využívané odpady patří, mimo jiné, odpad kat. číslo 020106 zvířecí trus, moč a hnůj (včetně znečištěné slámy), kat. číslo 200108 biologicky rozložitelný odpad z kuchyní a stravoven a kat. číslo 200125 jedlý tuk a olej. Podle informace provozovatele bude kapacita přijímání těchto odpadů omezena na 8 tun denně provozním řádem. Pro popsání průmyslové činnosti připadá v úvahu zařazení pod kategorie 5.3. Zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně a 6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně přílohy č. 1 zákona. Pokud v předmětné kompostárně zvířecí trus, moč a hnůj neprochází hygienizací (zda zpracovávaný odpad vyžaduje hygienizaci je možné konzultovat se Státní veterinární správou), jedná se o statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění.

V zákoně č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), v platném znění, je uvedeno ve společných a přechodných ustanoveních (čl. II, odst. 6): Pokud se v jiných právních předpisech používá pojem „konfiskáty živočišného původu“, rozumí se tím „vedlejší živočišné produkty“.

Pojem „vedlejší živočišné produkty“ je definován v nařízení č. 1774/2002/ES, kterým se stanoví hygienická pravidla týkající se vedlejších živočišných produktů, které nejsou určeny k lidské spotřebě jako celá těla nebo části těl zvířat nebo produkty živočišného původu, které jsou uvedeny v člancích 4, 5 a 6 a které nejsou určeny k lidské spotřebě, včetně vajíček, embryí a spermatu“. Příslušným materiálem dle tohoto nařízení jsou kuchyňské odpady určené k použití v závodech na výrobu bioplynu nebo ke kompostování (článek 2, odstavec 2, písm. g.))

Vzhledem k tomu, že v kompostárně nedochází k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Protože kapacita zařízení bude omezena provozním řádem, jak uvádí provozovatel, a v zařízení tudíž nebude možné přijímat více než 8 tun výše uvedených odpadů denně, zařízení nenaplňuje dikci kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci a na provozovatele se nevztahuje povinnost získat integrované povolení. Provozovatel však má možnost žádat o integrované povolení dobrovolně.

6.6. Zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat mající prostor pro více než a) 40 000 kusů drůbeže,

Dopis OPVI MŽP č.j. 8884/ENV/07 ze dne 5. 2. 2007

Zařízení se zabývá chovem brojlerových krůt, pro jeho provoz je relevantní kategorie 6.6.a), která je definovaná jako: „Zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat mající prostor pro více než 40 000 kusů drůbeže.“ Uvedená prahová hodnota je udávána ve vztahu k projektované výrobní kapacitě. Krůty jsou chovány v 5 samostatných provozech, každý po 4 halách. Provozy jsou od sebe vzdálené 1-2 km a nelze je podle poskytnutých údajů klasifikovat jako jedno zařízení ve smyslu § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci.

Každý provoz je považován za samostatnou farmu. Provoz č. 1 je konstruován jako odchovna drůbeže s využívanou kapacitou jednotlivých hal do 10 000 ks krůtat, celková využívaná kapacita provozu č. 1 je tedy do 40 000 ks drůbeže. Na tomto provozu se chovají jednodenní krůtata až do stáří šesti týdnů. Podle sdělení provozovatele nemůže být maximální množství 40 000 ks drůbeže ani teoreticky naplněno z důvodu návaznosti na možnosti výkrmových provozů. U provozu č. 2 -5 je využívaná kapacita jednotlivých hal do 4 750 ks drůbeže, celková využívaná kapacita těchto provozů je tedy do 19 000 ks drůbeže. Pouze u provozu č. 5, který byl kolaudován v nedávné době, je přímo v kolaudačním rozhodnutí uvedena projektovaná kapacita 19 000 ks krůt. Na základě dostupných údajů, které byly oddělení IPPC poskytnuty, je možné konstatovat, že prahová hodnota více než 40 000 kusů drůbeže není překročena ani u jednoho provozu, a proto daná zařízení nespádají pod působnost zákona o integrované prevenci.

b) 2 000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg), nebo

Dopis OPVI MŽP č.j. 5641/ENV/07 ze dne 8. 2. 2007

Pro zařízení zabývající se chovem prasat a prasnic je relevantní kategorie 6.6.b), která je definovaná jako:

„zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat mající prostor pro více než 2000 kusů prasat na porážku (nad 30 kg)“ a kategorie 6.6.c) která je definovaná jako: „zařízení intenzivního chovu drůbeže nebo prasat mající prostor pro více než 750 kusů prasnic“. Prahová hodnota je udávána ve vztahu k projektované kapacitě. V areálu společnosti je umístěno pět hal. Haly lze považovat za jedno zařízení ve smyslu § 2 písm. a) zákona o integrované prevenci, z toho důvodu se projektované kapacity počítají. Údaje o skutečných kapacitách jednotlivých hal jsou následující:

- hala č. 1 - 97 ks jalových prasnic a 96 ks kojících prasnic,
- hala č. 2 - 97 ks jalových prasnic a 96 ks kojících prasnic,
- hala č. 3 - 200 ks březích prasnic
- hala č. 4 - odchovna pro prasničky - 240 ks
- hala č. 5 – 585 ks běhounů a 12 ks kanců.

Oddělení IPPC při zpracování výkladu vycházelo z konzultací s Ministerstvem zemědělství a z referenčního dokumentu o nejlepších dostupných technikách (BREF) pro intenzivní chov drůbeže a prasat. V tomto dokumentu je definován pojem prasnice jako „technický termín pro samici prasete od počátku prvního pokrytí nebo od první březosti. Toto zahrnuje i reprodukční prasnice (prasničky).“

Skutečná kapacita v halách je 826 ks prasnic, je tedy zřejmé, že prahová hodnota více než 750 kusů prasnic v kategorii 6.6.c) je překročena. Na základě dostupných údajů, které byly oddělení IPPC poskytnuty, je možné konstatovat, že zařízení spadá pod působnost zákona o integrované prevenci.

6.5. Zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.

Dopis OPVI MŽP č.j. 92888/ENV/07 ze dne 7. 1. 2008

V bioplynové stanici by měly být anaerobně zpracovávány jako vstupní suroviny:

- chlévský hnůj – 26,3 tun/den,
- drůbeží trus – 4,6 tun/den,
- hovězí kejda, močůvka – 3,5 tun/den,
- kukuřičná siláž – 12,3 tun/den.

Dále mohou být zpracovávány drcené zemědělské produkty nižší kvality jako kukuřičný šrot, rostlinné zbytky, odpady z výroby krmiv rostlinného původu, lihovarnické výpalky, slad a jiné biologicky rozložitelné produkty rostlinného původu. Pro využití bioplynu je navržena kogenerační jednotka o elektrickém výkonu 536 kW a tepelném výkonu 622 kW. Elektrická energie bude odváděna do veřejné sítě, teplo z kogenerace bude použito pro vlastní bioplynovou stanici a vytápění objektů v sousedství zemědělského areálu.

Pro předmětnou bioplynovou stanici jsou relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ Chlévský hnůj, drůbeží trus, hovězí kejda a močůvka jsou považována za statková hnojiva podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech), v platném znění. Podle § 2 písm. b) se statkovým hnojivem rozumí *hnůj, hnojůvka, močůvka, kejda, sláma, jakož i jiné zbytky rostlinného původu a další vedlejší produkty vzniklé chovem hospodářských zvířat, vznikající zejména v zemědělské prvovýrobě, nejsou-li dále upravovány*. Podle § 1 odst. 1 se tento zákon vztahuje i na hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty, určené k použití jako suroviny k dalšímu zpracování. V bioplynové stanici nebudou odstraňovány ani využívány konfiskáty živočišného původu ani živočišný odpad, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci.

Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nebude docházet k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice bude kogenerační jednotka, kde bude spalován bioplyn a vyráběna tepelná a elektrická energie. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 1.1. zákona o integrované prevenci a pro provozovatele nevzniká povinnost získat integrované povolení.

Dopis OPVI MŽP č.j. 12853/ENV/07 ze dne 25. 2. 2008

Výstavba bioplynové stanice bude mít výkon 2,83 MW_{el} a 2,938 MW_t. Zařízení na výrobu bioplynu je založeno na anaerobní fermentaci v uzavřených plynotěsných fermentorech v režimu mezofilního vyhnívání. Provoz bioplynové stanice bude kontinuální 24 hodin denně, 365 dní v roce. Suroviny a digestát budou sváženy pouze v pracovních dnech. Vstupem do bioplynové stanice bude kukuřičná siláž a kejda. Výstupem bude digestát, který bude odvodňován na tuhý digestát a tekutou složku fugát. Obě výstupní složky budou sloužit jako zemědělské hnojivo. Vyprodukovaný bioplyn z fermentačního procesu bude spalován na kogeneračních jednotkách.

Pro předmětnou bioplynovou stanici mohou být relevantní kategorie 6.5., kategorie 5.3. a kategorie 1.1. Kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování nebo využití konfiskátů živočišného původu a živočišného odpadu o kapacitě zpracování větší než 10 t denně.“ Kejda je považována za statkové hnojivo podle zákona č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech) v platném znění. Podle § 2 písm. b) se statkovým hnojivem rozumí *hnůj, hnojůvka, močůvka, kejda, sláma, jakož i jiné zbytky rostlinného původu a další vedlejší produkty vzniklé chovem hospodářských zvířat, vznikající zejména v zemědělské prvovýrobě,*

nejsou-li dále upravovány. Podle § 1 odst. 1 se tento zákon vztahuje i na hnojiva, pomocné půdní látky, pomocné rostlinné přípravky a substráty, určené k použití jako suroviny k dalšímu zpracování.

V bioplynové stanici nebudou odstraňovány ani využívány konfiskáty živočišného původu ani živočišný odpad, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 6.5. přílohy č. 1 zákona o integrované prevenci. Pokud by došlo ke změně vstupních materiálů a bylo by zpracováváno více než 10 tun vedlejších živočišných produktů nebo živočišných odpadů denně, zařízení by pak naplňovalo dikci kategorie 6.5. zákona o integrované prevenci. Kategorie 5.3. přílohy č. 1 zákona je definována jako „zařízení na odstraňování odpadu neklasifikovaného jako nebezpečný odpad o kapacitě větší než 50 t denně“. Vzhledem k tomu, že v bioplynové stanici nebude docházet k odstraňování odpadů, ale jejich využívání, zařízení nespadá do působnosti kategorie 5.3. zákona o integrované prevenci.

Kategorie 1.1. přílohy č. 1 zákona je definována jako „spalovací zařízení o jmenovitém tepelném příkonu větším než 50 MW“. Součástí bioplynové stanice budou kogenerační jednotky, kde bude spalován bioplyn a vyráběna tepelná a elektrická energie. Prahová hodnota 50 MW není překročena, proto zařízení nelze zařadit do kategorie 1.1. zákona o integrované prevenci a pro provozovatele nevzniká povinnost získat integrované povolení.